Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chú Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

NĂM THỨ MƯỜI BỐN — SỐ THỨ 3985 — MỖI SỐ : 0$04 — NGÀY THỨ TƯ 18 AOUT 1926

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE Nº 1262

GIÁ MUA BÁO

	1 năm	6 tháng	3 tháng	1 tháng
Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Ai-lao, Nam-kỳ, Pháp-quốc và các Thuộc-địa Pháp	8$00	4$00	2$00	1$00
Ngoại-quốc	14.00	7.00	3.50	
Các lệng và các công-sở	10.00	5.00	2.50	

Hạn mua báo cứ kể từ ngày 1er hoặc ngày 16 mỗi tháng.
Các ngài mua báo xin gửi trả cho hẳn trước.

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNGBACTANVAN HANOI
TÉLÉPHONE Nº 150

PUBLICITÉ
Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.
Prix moyens, dernière page :
Une seule insertion. . . . . 0$30 le c/m
Contrat annuel
Par centimètre et par insertion. 0$18 le c/m
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
Petites annonces classées. . . . 0$20 la ligne

Một điều nên chú-ý về vấn-đề lao-động

Cái nỗi khổ của con nhà lao-động đời nay, nhất là hạng lao-động ở nước ta là một xứ cái tự-tưởng quyền lợi còn mù-mịt tối-tăm, những luật lệ về sự bảo-hộ lao-động chưa một cái gì thành-lập, thật khiến cho những người thức-giả còn có chút quan-niệm về nhân-quyền nhân-đạo, ai cũng phải lấy làm thương xót băn-khoăn. Mà trong những cái nỗi khổ ấy, thì có cái nỗi khổ về sự ốm đau lại càng đáng thương xót băn-khoăn hơn và đáng nên chú-ý trước nhất.

Ôi! ốm đau là một cái ác hại phụ theo với sự sống của loài người, chẳng những bất người ta phải trực tiếp chịu cái khổ-thống về nhục-thể, về tinh-thần, mà lại gián-tiếp chịu cái khổ-thống về đường kinh-tế nữa: đã tuyệt-mất cái đường thu nhập mà lại thêm nhiều cái khoản chi ra; cho nên những người lao-lực doanh-sinh đối với sự ốm đau thật là một giống tai-ma vô cùng khiếp sợ; đường kinh-tế của người ta thường bị nó áp bách mà đến nỗi sa vào cái vực thẳm cùng khốn vô-liêu. Xưa nay bần-dân phát-sinh, tuy có nhiều nguyên-nhân, mà sự ốm đau vẫn là một nguyên-nhân lớn; những nhà nghiên-cứu về vấn-đề xã-hội đã từng viện dẫn ra được những chứng cớ rất nhiều: như ở thành Nữu-ước (New York) trong năm 1912 số bần-dân chịu chính-phủ và các hội thiện cứu-trợ kể ba-mươi ba vạn người, trong số đó đến hơn mười vạn người — tức là ba mươi mốt phần trăm — đều nhân ốm đau mà phải giáng làm bần-dân cả; một nhà thống-kê-học nước Anh cũng nói số bần-dân nước Anh một trăm phần đến ba mươi phần khởi nhân về tật bệnh. Ấy sự ốm đau làm phương hại đến cuộc sinh-hoạt của người ta gớm ghê như thế.

Vả lại tật-bệnh tuy không trừ cái giai-cấp nào ở trong xã-hội, mà hạng người lao-động làm hi-sinh cho nó vẫn chiếm phần nhiều, đó cũng là cái sự thực toàn thế-giới này đâu cũng công nhận vậy. Một là vì những người về hạng lao-động thường hay khuyết-phạp cái trí-thức vệ-sinh, mà cái cách sinh-hoạt gian-nan, lại khó giữ được cái thân-thể kiện-toàn để kháng-cự những bệnh-ma triền-miên. Hai là vì những nghề-nghiệp lao-động làm nguyên-nhân cho tật bệnh cũng nhiều, như những nghề dọn-dẹp những đồ dơ-bẩn, chế-tạo những chất có độc cùng các công việc làm có hại vệ-sinh, đều là những nơi đất tốt cho bệnh trùng dễ sinh-thực; thường nghiệm thấy cái số người tật-bệnh theo cái chức nghiệp của từng hạng người mà không giống nhau, xét cái cớ không giống nhau thì có thể đoán định được là tật bệnh khởi nhân về chức-nghiệp. Đại-để cái số tật bệnh người lao-động bao giờ cũng nhiều hơn người không lao-động, người nghèo bao giờ cũng nhiều hơn người giàu. Vậy thì muốn mưu cái hạnh-phúc đại đa số cho xã-hội bây giờ, những người lao-động tất phải có cái phương-pháp gì phòng bị trong lúc ốm đau để thoát khỏi cái hiểm-tượng về đường kinh-tế; cái vấn-đề ấy chẳng là một cái vấn-đề rất khẩn-yếu ư?

Huống-chi nhân-công tức là cái nguyên-tố sinh sản của một nước, bảo-toàn được sức khỏe cho những người lao-động lại tức là duy-trì được cái sức sinh sản cho quốc-gia. Đã đành rằng cái giống tật-bệnh khó làm sao mà trừ-tuyệt được bần-cùng, nhưng nếu có phương-pháp phòng-bị sẵn sàng thì chữa chạy cũng dễ bề lành mạnh, mỗ một người lao-động có bệnh lành mạnh chóng được một ngày thì sức sinh sản trong nước khỏi thiệt mất một ngày; trong một nước hạng lao-động kể mấy trăm vạn người thì trong nước đã thêm được cái sức sinh sản mấy trăm vạn ngày; duy-trì được cái sức sinh sản cho quốc gia thật không phải ít vậy.

Thuộc về cái vấn-đề này, ở các nước văn-minh rất lấy làm chú-ý, các chính-phủ đều có định ra cái luật cưỡng-bách bảo-hiểm tật bệnh hoặc thi-hành những phương pháp tưởng lệ, cho các người lao động lập thành ra những hội bảo-hiểm tật-bệnh, mà chính-phủ mỗi năm cấp khoản tiền bổ trợ rất nhiều.

Những hội bảo-hiểm tật bệnh ở các nước, tuy điều-lệ mỗi hội có mỗi khác, song cũng bất ngoại ba cái tổng-cương như sau này:

1° Lập thành ra từng hội, tập-hợp những người đồng-nghiệp hoặc những người cùng cư-trụ một xứ làm hội viên.

2° Bảo-hiểm phí thu tiền góp của hội-viên, tập quyền khoản của các chủ công-thương và xin bổ trợ của chính-phủ.

3° Lệ cứu-tế tật-bệnh, có thầy thuốc của hội bao để khám trị cho, miễn phí hoặc giảm phí, thuốc cũng của hội cấp cho, và có giúp cho một món tiền tuy bệnh nặng nhẹ lâu mau để duy-trì sinh-kế.

Ấy cái phương-pháp phòng-bị tật-bệnh cho những người lao-động ở các nước thông hành như thế, Nay chính-phủ ta cũng đương khảo sát về vấn-đề lao-động, thiết tưởng về cái khổ gớm-ghê hơn cả của hạng người lao-động là sự ốm-đau, tất sẽ chú-ý ngay đến cho mà tìm phương bổ-cứu, châm-chước cái chế-độ của các nước mà định ra luật-lệ cho những dân lao-động trong xứ này, cũng được ổ cái cơ-quan bảo-hiểm tật-bệnh chung, khỏi phải khốn khó deo-neo về những lúc yếu đau mất công mất lương, không cơm không thuốc, chữa chạy được mau lành mạnh, sinh-kế cũng không đến nỗi kiệt cùng, thì may lắm.

T.

CÁI TÍNH THỰC-THÀ BỊ VỚI CÁC DÂN-TỘC TRÊN THẾ-GIỚI

Mới đây ở Hoa-kỳ, nhân một việc buôn bán, dư luận có bình phẩm đến cái đức thực thà của người các nước. Cứ như mọi lời bàn bạc, thì người ta cho người Pháp, người Anh, người Đức, là người thật thà nhất thế giới, thực thà hơn cả người Hoa-kỳ.

Nguyên một hiệu kim hoàn lớn ở New York xét sổ sách có nói: khách mua hàng là người Pháp, người Anh hay người Đức, thì chỉ viết thư nhắc lại, là lấy được tiền.

Khách mua hàng là người Hoa kỳ người Ba lan, thì đòi tiền còn khó khăn hơn. Khách mua hàng là người A-mi lan, người Na-uy hay người Do-thái lại khó hơn một tí nữa. Đối với người Thổ, người Hy-lạp, hay người Ý, lại khó hơn một từng nữa.

Song những người tất sẽ các nước ấy, không có người nước nào là trày lưới bằng người nước Nga.

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 15 Août 1926

Việc nước Pháp

Cái vấn-đề vị ăn thức dùng đắt đỏ

M. Bo'shanowski vẫn hỏi ý-kiến các đại-biểu của các hội lớn đương kế cận về việc trực tiếp phải phát thực phẩm cho các nhà tiêu-thụ để làm giảm cái giá bù lỗ đi.

Máy nhà hi sinh cho khoa học

Hai nhà bác học Gaston Dane và Maxime Renard tự thế mới rồi, được giấy khen vào bậc có công với quốc-dân.

Số chi thu

Các số thu nhập về bảy tháng đầu năm 1926 được quá 19 nghìn triệu so với bảy tháng đầu năm 1925, thặng được 3 nghìn triệu. Các số tiền thuế tự ý nộp trước được 500 triệu

Việc nước Anh

Vấn cái nỗi không hoảng trong nghề mỏ than, sẽ tí tết hơn.

M. Cook, là thư-ký hội liên hiệp thợ mỏ, ưng điều đình để lập giao ước về việc ấy.

Ở Irlande đất có chuyển-động.

Có tin rằng nay mai đô nước Pháp có giảm thủ binh ở Rhénanie, nước Anh không vì thế mà giảm số quân của mình đi.

Việc nước Đức

Nhân lúc nhân tâm đã yên không nào-động nữa, thống-chế Hindenburg định xin phế-tí điều-lệnh cho để giảm cái số tiền nộp cho các cựu-hoàng-gia.

M. Stresemann có nói có lẽ đến tháng Septembre này, số trả binh sẽ giảm đi. Về việc vào hội Vạn-quốc, thì hễ có được bàn làm hội-viên thường-trực, nước Đức mới vào.

Việc nước Nga

Viên phóng sự nhà báo *Times* nói thì giá ở trên sông Don sẽ hạ nhiều, vì thóc lúa thu được, không được bằng số trung bình.

(*Indopacifi*)

Việc Trung-hoa

Ngày 11 Août 1926

Một đội quân làm loạn ở Giao châu

Hôm mới rồi một đội quân 500 người thuộc quyền thống suất của Trương-tôn-Xương cùng nhau làm loạn, chiếm giữ nhà ga Giao-châu, bách viên coi tàu phải nộp tiền. Trương-tôn-Xương đã lập tức cho quân đi tiễu.

Việc viên ký giả một nhà báo bị bắn ở Bắc-kinh

Về việc viên ký giả tờ Xã hội nhật-báo là Lâm-bạc-Thấy, hồi 5 giờ sáng ngày 6 août vừa rồi bị quân Phụng-tí lên bắt đem bắn chết, làm cho dư-luận rất là náo động, thì người đâu vì viên ký-giả ấy có đăng một bài châm-nọc Trương tôn Xương.

Năm tỉnh miền trung-ương yêu-cầu hòa-bình

Các người có năm tỉnh miền trung-ương là Giang-tô, Chiết giang, Phúc-kiến, Giang-tây, An-huy ngụ ở Bắc-kinh, có điện cho Tôn tuyên-Phương yêu-cầu Tôn đứng dự cuộc chiến-tranh cho nhân dân năm tỉnh được hòa-bình.

(*Dịch báo Tàu*)

Ngày 13 Août 1926

Việc chiến-tranh ở Nam-khẩu

Quân Phụng-thiên tụ tập ở mặt trận Nam-khẩu rất nhiều, nhưng thế trận không thay đổi.

Bọn chúc địch mộ lính người đất người nhà quê, nên các báo ngoại-quốc có ta-thán về việc ấy. Còn các báo Trung-hoa thì không được nói gì cả.

Việc ở Cáp-nhĩ tân

Người Trung-hoa định đặt đường hỏa xa từ Tchang Tchoun đến Bodounai. Về đường hỏa-xa ở Cáp-nhĩ-tân đến Hải-lạn đương làm, đã bắt đầu chở được một ít xuống hành khách.

Việc ở Hồ-nam

Tình-thế ở Hồ nam khó giảy đổi.

(*Indopacifi*)

BỆNH NGỦ ĐÃ ĐẾN NGÀY TRỪ ĐƯỢC

Trong các thứ bệnh bọn ở thuộc-địa Pháp bên châu Phi, thì bệnh ngủ là một thứ bệnh rất gớm ghê. Có vài xứ, dân sự bị đến tám vì bệnh ấy; sự khai thác thuộc-địa của Pháp cũng vì cái nạn ấy mà ngăn trở đi mất nhiều.

Nhờ có các phái bộ khoa học ở các xứ thuộc-địa Pháp tại châu Phi, nhờ có ý-viện Pasteur và các nhà tì-nghiệm bỏ sức khảo cứu nên đã tìm được cái cách trừ được bệnh ấy.

Ai cũng biết rằng vì một giống muỗi nó đốt người mắc bệnh, rồi lại đốt người lành mà truyền bệnh đi.

Cách trừ bệnh ấy thì phải chữa người bốn xứ đã mắc bệnh, xét nơi hay ngờ là có bệnh ấy, thì phải chia ra từng khu, cắt cử y-sĩ và có các khám-hộ Pháp và các khám-hộ bản xứ chạy chữa rất là cần gấp.

Hiện đã tìm được vị thuốc *atoxyl* chữa bệnh nhân-nặng, nhưng khi bệnh mới mắc, dùng thuốc ấy có thể trừ được. Nhưng nếu bệnh đã phát đến thời kỳ thứ hai, trong đốc đã vào đến não sẵn, người đau đã một mình mẩy run giật, rồi thành ra bại liệt, thì vị thuốc ấy không có công hiệu nữa.

May sao lại thí-nghiệm Roubelel'er và sở thí nghiệm Bâle-nước mới tìm được một vị thuốc phụ cho vị thuốc *atoxyl*, vị thuốc ấy tên là *tryparsamide*. Vị thuốc ấy đem hết đi chữa thử các loài vật, sau lại thí-nghiệm về loài người cũng thấy công hiệu lắm.

Vị thuốc *tryparsamide* chữa được bệnh ngủ-ia, lại chữa được cả bệnh ngủ trong thời-kỳ thứ nhất và thời-kỳ thứ hai và cũng nhiều khi chữa được những người mắc bệnh vì thời kỳ thứ ba, lại giữ cho khỏi bị đau lại nữa.

Sự thành-hiệu về các vị thuốc này cốt nhờ sự thay đổi ý hướng của người bốn xứ, người bản xứ trước kia vẫn sợ thuốc này, bây giờ đã tin thấy thuốc tây lắm.

Chỉ có một điều không tiện, là vị *tryparsamide* giá đắt hơn vị thuốc *atoxyl*.

Nhờ về sự khám phá mới ở sở thí-nghiệm Pasteur, chẳng rõi cũng còn tìm được nhiều vị thuốc mãnh-liệt mà giá lại không đắt.

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Nhờ ông làm ơn cắt giảo cho tôi một việc pháp luật như sau này:

Nguyên tôi là con cả. Lúc thầy tôi mất đi, có để lại mấy mảnh ao (nhà cửa và ruộng đất) khi ấy tôi còn thơ ấu, chưa hiểu lo liệu việc nhà, nay tôi đã trưởng thành (21 tuổi), muốn thay mặt mẹ tôi, mà cầm quyền chấp chính có được không?

Nếu mẹ tôi muốn cầm cố, bán chác hay cho thuê các đình cơ vườn ruộng ấy, mà không có tôi chứng chỉ, có được không?

Kỳ mới rồi, mẹ tôi đem người em họ hai tôi về làng, làm giấy bán hay cho thuê các đình cơ vườn ruộng ấy, có được không?

Một người con gái tôi đã đi lấy chồng rồi, mà mẹ tôi lại cho ở một cái nhà của thầy tôi, thì tôi có phép lấy quyền sở hữu trong nhà ngăn cấm được không?

Nhờ ông làm ơn lấy lẽ công bình mà chỉ giáo cho, tôi rất đội ơn lắm.

LỜI ĐÁP. — Nếu thân-mẫu ông là vợ cả thì có quyền được hưởng dụng các tài sản của thân-phụ ông cho đến khi chết, hễ từng bán không tiêu tiền trả nợ cho thân-phụ ông, thì thân-mẫu ông có phép bán, nhưng vẫn tự bản phải có chữ ký của trưởng-tộc đứng làm đại-biểu cho những người thừa kế đã thành đinh, hết luật là người nào. Ông tuy là con cả mặc lòng, không có phép cầm quyền chấp chính được. Nam trên kia đã nói, thân-mẫu ông có muốn cầm cố bán chác, thì phải có đủ chữ ký của các con, cứ một mình ông cũng không được.

Nếu thân-mẫu ông đi chỉ có chữ ký của một người con, thì việc bán ấy không có giá-trị, có thể hủy đi được.

Thân-mẫu ông sai đã có quyền hưởng dụng các tài sản, thì cũng có quyền cho phép em gái ông ở nhà của thân phụ ông. Ông không thể ngăn cấm gì về điều ấy được. Mà sao ông lại nỡ kêu ca?

Cái quyền sở hữu ông là là quyền được hưởng phần hương-hỏa mà thôi, nhưng lại có cái nghĩa vụ phải trông nom việc thờ cúng tổ tiên, chứ không phải là con trưởng muốn thì quyền gì cũng được. Nếu không mất đi, mà tài-sản chưa chia thì tài-sản ấy phải chia đều cho các con, bất luận là con vợ nào con trai hay con gái, phần con trưởng cũng y như các con khác, chỉ khác một điều là được hưởng phần hương-hỏa mà thôi.

Ph. h.-l.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	31 độ
15 giờ	36 độ

Giá thóc gạo

Gạo hạng nhất, một tạ	10$95
nhì,	10 00
ba,	9 20
Thóc hạng nhất,	5 80
Bắp ngô	4 70

Giá hạn. — Kể từ ngày 17 Août 1926, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 19 f. 80.

Thị giá quốc trái.

Ngày 10 Août 1926

3 p/.	hoàn đầu	63	25
3 p/.	hoàn sau	84 f.	70
4 p/.	vĩnh viễn 1917	451	00
4 p/.	» 1918	43	90
5 p/.	» 1920	691	05
5 p/.	hoàn đầu 1920	68 f.	90
4 p/.	» 1925	951.	50

Ngày 13 Août 1926

3 p/.	vĩnh-viễn	49 f.	80
5 p/.	1916	694.	40

Tin tàu. — Tàu *Claude Chappe* mang thư sang Pháp đến tuần-tiễn 19 Août này, hồi 5 giờ sáng, sẽ khởi hành ở Haïphong đi Saïgon, Tourane Qui-nhơn.

Các thư từ ở Hanoi gửi sang Pháp sẽ do máy bay đem xuống Haïphong ngày 18 Août.

Tàu *Hanoi* sang Hong-kong đến ngày 19 août này, hồi 15 giờ sẽ ở Haïphong đi Pakhoi, Ho'hao và Fort-Bayard.

Các thư từ ở Hanoi mang xuống Haïphong hồi 9 giờ sáng hôm ấy.

Tin đường xá. — Con đường thuộc địa số 18, từ Uông-bí đến Bến-nghị, nay đã đi lại được.

Cầu Hật-đăng đang sửa sức. Như lời trong bản đã nói trước, chiều nay, 17 août, hồi 5 giờ, ban tại biểu sẽ hội đồng đàm cải ở Bắc-kỳ và phía bắc Trung-kỳ để họp hội đồng ở phòng thương-mại Hanoi.

Sắp có một bóp cảnh sát mới nữa. — Nay mai sẽ mở thêm một bóp cảnh sát nữa ở phố Bắc-ninh (tức là đường Maréchal Pétain) để trông nom mọi việc về phố hàng Bè, hàng Chiếu, hàng Bạc, Cửa gỗ, hàng Xũ, hàng Vải và phố Fonlay đó.

Đường hỏa xa Hà-nội Hải-phòng. — Vì đê Lực-điền (Hưng-yên) trên, nước xô vỡ mạnh, làm cho đường hỏa xa Hà-nội Hải-phòng lại đứt một quãng từ km 35 đến km 37, nghìn là từ ga Xuân-dục đến ga Ân-thi. Bởi vậy ngày thứ bảy vừa rồi, xe hỏa Hà-nội Hải-phòng không đi lại được, tàu từ Hải-phòng lên Hà-nội lấy thông với nhau lại phải đáng tầy phi cơ.

Từ năm nay 17 août trở đi, đường xe hỏa Hanoi Haïphong lại đi như sau này:

Hanoi đi Haïphong.

Chuyến xe số 1. (có cả 4 hạng). — 8 Hanoi khởi hành 7 giờ 30, tới Gia-lâm 7 giờ 55.

Đi đò từ Gia-lâm đến Phú-thụy

Rồi chuyển xe số 1 khởi hành từ Phú-thụy 8 giờ 25 đến Xuân-dục 9 giờ 07; chuyến xe số 3 khởi hành từ Phú-thụy 11 giờ 40 đến Xuân-dục 12 giờ 22.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chú Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Do Võ Phi Hùng Cúu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiêu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Đi đò từ Xuân-đào đến An-điền
Rời chuyến xe số 1 khởi hành từ An-điền 12 giờ 16 tới Haiphong 14 giờ 09 phút; chuyến xe số 3 khởi hành từ An điền 14 giờ 36, tới Haiphong 16 giờ 24.

Chuyến xe số 5 (hỉ số 3 hàng trăm thôi) ở Hanoi khởi hành 13 giờ 15 đến Gia lâm 13 giờ 40.

Đi đò từ Gia-lâm tới Phú thụy.
Khởi hành ở Phú-thụy 15 giờ 15, đến Xuân-đào 15 g ờ 57.

Đi đò từ Xuân đào đến An-điền
Khởi hành tự An điền 18 g ờ 11, tới Haiphong 20 giờ 02

Haiphong đi Hanoi
Chuyến xe số 2. — Ở Haiphong khởi hành 6 giờ 30 đến An-điền 8 giờ 16.

Đi đò từ An-điền đến Xuân-đào
Khởi hành tự Xuân-đào 10 giờ 34, đến Phú thụy 11 giờ 15

Đi đò từ Phú-thụy tới Gia-lâm
Rồi chuyến xe số 2 khởi hành từ Gia-lâm 12 giờ 35 đến Hanoi 12 giờ 55, Chuyến xe số 4 khởi hành tự Gia-lâm đến Hanoi 14 giờ 51.

Chuyến xe số 6. — Ở Haiphong khởi hành 12 g ờ 08, đến An-điền 15 giờ 56.

Đi đò từ An điền đến Xuân-đào
Khởi hành tự Xuân-đào 16 giờ 24, đến Phú-thụy 17 giờ 05.

Đi đò từ Phú thụy tới Gia lâm
Khởi hành tự Gia-lâm 18 giờ 38, tới Hanoi 18 giờ 55.

Chuyến xe số 8. — Ở Haiphong khởi hành 15 giờ 45, tới An-điền 17 giờ 35.

* * *

Vì đi đò mất nhiều thì giờ lắm, nên công ty xe hỏa có 18 bắt chuyến xe số 5 và số 6 đi Hanoi – Hadương. Hành khách ai muốn đi đường Hà-nội — Hadương thì phải báo trước tại ga

Chuyến xe số 6, không chở hành khách hạng tư đi Phú thụy, và chuyến xe số 5 chỉ chở hành khách hạng tư từ Phú-thụy tới Haiphong thôi.

Chuyến xe số 7 ở ga Hanoi và Gia-lâm không phát vé hạng tư cho các hành khách đi tới Gia lâm trở đi.

Chuyến xe số 8 ở ga Haiphong và Phú-thụy, không phát vé cho hành khách hạng tư đi từ ga Phú-thụy trở đi.

* * *

Chiều nay 17 août, công ty Hỏa xa Vân-nam lại có 1 đi xinh-cáo cho công chúng biết rằng vì nước sẽ lên, từ km 7 đến km 19 và từ km 35 đến km 44 không thể đi đi được, vậy từ nay cho đến khi có tin mới, các chuyến xe lửa từ Gia-lâm đi Hải-dương đều đình-hẳn cả.

Còn đường từ Hải-dương đi Hải-phòng, nay định như sau nay:

Chuyến xe số 9: ở Hải-dương đi 8 giờ 30, đến Haipong 9 giờ 49

Chuyến xe số 5: ở Hải-dương đi 18 giờ 43, đến Hải-phòng 20 giờ 02.

Chuyến xe số 2: ở Hải-dương đi 6 giờ 30 đến Haiphong 7 giờ 49.

Chuyến xe số 8: ở Hải-dương đi 15 giờ 45 đến Haiphong 17 giờ 07.

Tại thư-ký tập-sự tòa sứ. — Đến ngày 18 août 1926, hồi 8 giờ sáng, tại Hanoi sẽ mở kỳ thi thư ký tập sự ngạch tòa sứ Bắc-kỳ do nghị định ngày 13 juin 1922 đặt ra, cho những người có bằng thành-chung Pháp-Việt hay bằng tiểu-học tây (ancien).

Nước lên — Đêm thứ bảy 14 août nước lên. Mực nước sông Hồng-hà ở Hanoi lên 5 phân.

Ngày chủ-nhật 15 và ngày thứ hai 16 août, nước lên xuống chập chờn.

Ngày chủ-nhật hồi 6 giờ sáng mực nước sông Hồng-hà ở Hanoi tới 9 m 35, đến 6 giờ tối lại lên tới 9 m 39.

Ngày thứ hai, hồi 6 giờ sáng, lại xuống được 2 phân, nghĩa là đo được 9 m 37.

Đến 6 giờ chiều qua, đến 6 giờ sáng nay nước đã xuống được 17 phân.

Nghĩa sông, nước đã hạ được chiều, đất phù sa bồi lên đây lắm. Cái hồi lớn ở giữa sông nay đã hẹ cả.

Hiện nay bến Gia lâm đương hỗn hển tổ chức lại, vì được mấy hôm nay tạnh ráo, và nếu nước nắng ráo luôn cho, thì may ra trong vài tuần-lễ nữa có thể hoàn thành được.

* * *

Đê Lục-điền (đường yên) tràn, vì vậy nên đường hỏa xa Hanoi — Haiphong lại bị đứt mất quãng từ km 35 đến km 37 nghĩa là từ ga Xuân-đào đến ga An-điền.

* * *

Chỗ vỡ ở Hà-lão có nơi sâu tới 15, 17 m, hai vậy việc hàn gắp lại rất là khó-khăn. Hiện nay công việc hàn xảy ra chỗ ấy phải cứ sanh đất ra tới 1 km.

* * *

Chỗ vỡ ở Vân-quan, hiện nay đương hàn khẩn-cấp.

* * *

Đê Vi-hải bên tả ngạn sông Hồng-hà cũng nguy lắm. Hiện nay đương cứ canh riết.

Vì lòng thành đối với nhân-dân bị lụt tôi có nói với quan Đốc Bi-cơ-Man (Piquemal) cùng một tạ gạo để thêm vào phát cho dân. Vậy hội nào đứng lên làm việc nghĩa muốn nhận dùm để phát cho nơi tai nạn, xin cứ biên giấy lại phòng ngài, 33 hàng giò, Hanoi sẽ xin gửi đến.

5 848

COUPONS TƠ LỤA TÂY

Kể từ ngày 16 Août 1926 giở đi; hiệu V. DEMANGE Hanoi, có để ra bán rất nhiều miếng vụn, tơ lúa tây, giá rất hạ. Lại có cả vải thâm giá đặc biệt 0$ 22 một thước và láng chéo-go tốt 2$ 00 một miếng đủ hai quần.

AI LÀ NGƯỜI BẮC KỲ CŨNG CẦN PHẢI BIẾT!

Một quyển sách có 3 đạo nghị-định của quan Thống-sứ Bắc-kỳ:

1° *Ngạch thuế-thân ở Bắc-kỳ sửa đổi lại.*

2° *Việc khẩn đất ở miền trung-du và thượng-du Bắc-kỳ.*

3° *Ngạch thuế điền-thổ sửa đổi lại.*

Mỗi quyển . . . . 0$ 15
Tiền cước thường. . 0, 05
Tiền cước Recommandé thêm 0, 10

Thư và mandat gởi cho:
M. LÊ-NGUYÊN-ÚC
61-63, Rue du Colon
HANOI
5701

Dịch hạch và dịch tả ở Quảng-châu-loan. — Ngày 9 août vừa rồi, quan Toàn-quyền có ký nghị-định sau này:

Đạo nghị-định số 2718 ngày 10 juillet 1926 nói về bệnh dịch tả và dịch hạch ở địa hạt Quảng châu loan nay bãi đi, mà đổi lại như sau này:

Tại địa hạt Quảng châu loan, trừ đảo Tang-hai không kể nay có bệnh dịch tả, vậy phàm ai ở đấy đến, đều phải theo mọi phương pháp đề phòng vệ sinh như trong thể lệ đã định.

Tại đảo Tang-hai thuộc địa hạt Quảng châu loan nay có dịch hạch, vậy phàm các người ở đấy đến, đều phải theo mọi phương pháp đề phòng vệ-sinh như trong thể lệ đã định.

Việc họ đò Hanoi. — Cứ như mực nước lên cả vừa rồi, vì không giữ riêt được đò con chạy, thì thành-phố Hanoi ta bị tràn lại nữa. Tuy nhiên, nếu họ, thì nước lên, rồi đò con chạy chẳng qua là chỉ tạm thời trong khi thể bắt đầu đi cạn không phải là cách họ tiêu vĩnh bền chắc chắn cho thành phố ta. Bởi vậy nghe đâu nay mai quan Đốc lý Dupuis sẽ định bàn cùng nghị-đồng thành phố xem nên thi hành cách nào mà họ tiêu cho thành phố khỏi phải lo sự tai nạn lụt như năm nay.

Tại ga xe hỏa và bến tàu thủy. — Ngày hôm nay, 17 août 1926, số người đi lại ở ga xe hỏa và bến tàu thủy như sau này:

Tại ga xe hỏa

Số người đến:	43 người	Âu
	1077 —	Á
Số người đi:	46 —	Âu
	1899 —	Á

Tại bến tàu thủy

Số người đến:	8 người	Annam
	4:0 —	Hoa
Số người đi:	2 —	Annam
	275 —	Hoa

Người thừa-phái — M. Công-sáng-Thiều, thừa-phái hạng nhất tuần Hải-an (Kiến-an), được thêm hạn nghỉ một tháng.

Người học-sinh. — M. Ng-văn-Đức, giáo học bằng, ở trường Thạch thất (Sơn-tây), nay được từ chức.

CUỘC CHIẾU-CÔNG RẤT VUI!!!
TẠI RẠP
CINÉMA PALACE HANOI

Từ thứ tư 11 đến thứ ba 17 Août 1926
Đại phim ảnh sáu đoạn
DOUGLAS FAIRBANCKS
Đóng trò rất khéo
SỰ MÊ VÀ SỰ DỊ ĐOAN
Cauchemars et Superstitions

Phim ảnh đại-hạ-kịch này vui suốt trò lắm cảnh nhảo lộn rất tài tình.
Ai muốn vui!!!
mau mau lại rạp Cinéma Palace

CHỈ CÓ MỘT THỨ THÔI

Thuốc đau mắt vàng rất công-hiệu mà quý-khách đã hoan nghênh bấy nay thì ở trên lọ thuốc phải có biên rõ « *COLLYRE JAUNE selon la formule du Dr Casanz* ».

Thuốc cũng vàng, giấy giản lọ cũng vàng mà giấy bọc cũng vàng, các quý khách nên đòi bằng được như thế thì mới khỏi nhầm.

3003

Trực xuất sáu kẻ ngoại. — Người Khách Yang Qui tức Yang Quo, tức Nung-Ky, không có nhà ở nhất định ở Đông-dương, nay phải đuổi ra ngoài địa hạt thuộc-địa.

Cái nạn ô-tô. — Sự cẩm đã cho xét về cái nạn ô-tô xảy ra đến phố hàng Gai để xe bò bỏ hồi 10 giờ sáng thứ sáu vừa rồi, mà một người đàn bà tên là Trần thị Ve 54 tuổi, là thợ sơn ở đình bàng Hòm, bị thương.

Về việc người con gái Khách ở Đáp-cầu — Sở mật-thám Hanoi đã cho một viên thanh tra mật-thám và một người mật thám ra sang Đáp-cầu để xét về việc một người con gái Khách, tên là Châu-bình, 16 tuổi ở phố hàng Gạo, số 3 (Đáp-cầu) chết ở sông Đáp cầu đêm mồng năm rạng ngày mồng sáu vừa rồi, tức là việc mà trong một số báo trước, bản quán đã đăng kỳ càng.

Hồi sau này sẽ tạy thêm tức lý đương đó xét cho ra manh mối cái án mạng kỳ dị này.

Bắt cần nên cháy. — Mồng hôm 15, vào hồi 7 giờ rưỡi tối, một tòa tại nhà số 113 phố hàng Buồm, chủ nhà tên là Nung-vông-Keo gọi bán hàng hương. Vì chưng một người thợ thường cải lò đốt than đã tắt rồi; để cái khó ở trên lò, may đâu được ngay, chứ nếu bén lan ra thì chưa biết hại đến thế nào.

Ngạ xe cộ. — Ngày hôm 16 vào hồi 8 giờ năm phút, Thị Bé lên 12 tuổi, ở nhà bè, đi qua đường bỏ sông bị cái xe của người lính Pierre số 26 ở đạo binh pháo thủ thuộc địa đụng phải, vì không có chuông và cái kèn. Con bé bị một vết thương ở giữa trán, may không can chi.

Ngày hôm 14 vào hồi 6 giờ chiều, chiếc ô-tô số T. 2457 của M. Hoàng-văn-Tỉnh ở số 38 bis đường Henri d'Orléans đo Bác-bà-Bếc cầm máy, khi đi đến cuối phố hàng Bồn để sang bàng Điếu thì đụng phải cái xe bàng là lợi bị sây sát, còn người không can chi.

CÁC NHÀ DÙNG ĐỒ ẢNH NÊN BIẾT

Vì hiệu bào chế Montès, 51 phố Paul Bert, Hanoi mua nhiều, và mua được rẻ, nên hiệu lấy lại có thể bán được các chất Hyposulfite de Soude, Bisulfite de Soude, Sulfite de Soude, Hydroquinone, và tất cả các thứ dùng vào nghề ảnh, theo giá rất rẻ.

Viết thư mà hỏi giá.

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

LA COMPOSITION FRANÇAISE

aux examens franco-annamites

của M. L. HOULLIER

Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam

Bán tại nhà in bản-quán

Giá mỗi quyển. . . . 0$ 30
Tiền cước mỗi quyển . 0, 12

Ai ở xa xin viết thư sẽ cho

ông BÙI-XUÂN-THANH
61 — Rue du Coton — Hanoi

Tin sau cùng.

Việc tài-chính nước Pháp

Quan báo nước Pháp đã đăng bản lệnh ấn định cái thể lệ quí hoàn trái. Xe hỏa đụng nhau ở nước Pháp

Hai đoàn hỏa xa đụng nhau ở nhà ga Lyon. Hai người chết, 27 người bị thương.

Việc thợ mỏ ở nước Anh

Tại các mỏ than nhiều thợ đã trở lại làm việc.

Một việc khảo cứu về xứ Bắc-kỳ

Nhà bác học Massus ở Bắc-kỳ về đã tới Marseille. Ông đã khảo cứu ba năm giới về thời-kỳ khuyết, sử ở Bắc kỳ. Ông có nói ông sẽ đệ trình về văn-vật học, năm bài số 60 hòa về chứng minh mọi lẽ rằng, giống người đã vàng không phải là giống người đến ở xứ Bắc kỳ đầu tiên.

Việc chiến tranh ở Trung-hoa

Quân Phụng-thiên đã đánh được đến Nam-khẩu sang hôm thứ bảy. Ở miền ấy cái thế quốc-dân-quân đã nắng rồi

(*Indopacifi*)

TIN NƯỚC LÊN XUỐNG

Trên sông Hồng-hà

	15 Août hồi 6 giờ	16 giờ	17 Août hồi 6 giờ
Lao-kay	81.29	79.54	78 99
Yên-bày	10.91	10 71	10 26
Việt-trì	14.68	14.60	14.85
Hanoi	9.37	9 31	9.14
Vạn-yên	10.10	10.10	9.14
Hòa-bình	7.40	7.30	6 90
Tuyên-quang	5 55	4.99	4.50
Phú-đoan	21.08	21.23	20.25
Phú Yên-bình	2.10	1 70	1 10

Trên sông Thái-bình

	15 Août hồi 6 giờ	17 Août hồi 6 giờ
Thái-nguyên	19.40	19.28
Lâm	3.20	3 15
Phả-lạng-thương	3.53	3.50
Đáp-cầu	3.93	3 89
Phả-lại	3 38	3.37

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Chứa dân trái phép — Sở cẩm đã làm bộ bắt về việc một người Khách dùng chỗ làm chứa dân buôn không hợp phép và chứa đến hơn một tháng rồi.

BẮC-NINH

Bắn mạng chết oan-khiên. — Hôm 29 tháng sáu ta, ở xã X. C. huyện V G có bắn người e hai vợ chồng anh và hai vợ chồng em ở chỗ chiết t ng đi chợ Nhẫm buôn b', vì nước lụt mênh mông không có đường đi. Bến nửa đường, có một bọn cướp chờ thuyền đuổi theo. Thuyền bọn người chạy, nhưng chạy sao cho kịp. quân vô loại đuổi đến lấn bắt sả lão, — đó vài báo chí, rồi lại đánh ai nấy tối tăm mặt mũi, rất tàn nhẫn.

Giới mua sống cả, thuyền nhỏ người nhiều, trông thành lạo đạo một lúc thôi thuyền ạp! Khốn nạn! bốn người thì bọn cướp đánh cho một trận nên, thành lõm bọm dưới sâu.

Người em số chồng với sống, cầu được tên vợ, số nhọ hơi, được một lão chèo đẹp thấy vậy, liền đặt vợ ngồi trên mũi sào, tay cầm mà cũng đến và đồng đánh tả quê, trám cả đầu, người đàn bà vừa mới vừa đau không chịu nổi, bèn lớp ngớp chèo vào thuyền, ai ngờ thuyền lại up. Người chồng lại đi mò vẹ, được một lát, cắt tóc lôi lên thời thấy vợ mặt không còn mảu không thở được nữa

Còn hai vợ chồng người anh, không lại giới, thời đã bị vào một vũng lầy, mất đến mấy hôm sau mới t m thấy xác.

Thương thay! một nhà mà đi bốn chỉ về được một. Các chánh thương-hội, thu-ký và lý trưởng ấp trên nhận thực vào đơn trình quan, nên quan đã sai tầng ngay.

Lại một mạng chết đuối. — Lại cũng ở xứ ấy, cũ một cô nữa gái chừng 17,18 tuổi, xưa nay vẫn có mưu dụng kinh và dữ người. Hôm mồng 4 tháng 7 tu vừa rồi, nó lại ra đồng chơi, mới lỉ đi thêm lên

Ở nhà lâu không thấy về, bèn đổ đi tìm. Tìm mãi không thấy mới ngờ là xuống đuối, bèn chờ tháng ra đồng mò. Mãi đến sáng hôm 5 mới thấy xác nổ trôi ở làng cạnh.

Song nhà có tháng hế c ải đuối ấy đã cũng may mất một mạng, lại chẳng may lắm ở không biết vì lẽ gì mà cái đồng cốt trên lại không nhận thực cho, Tưởng là nó đuối, sẽ làng ai cũng bắt là nó số mìn đề người lại đồng kinh; chứ mất nó rất sợ nhiều là vì thường khi đánh nhau với tổ khác, hoặc đi độ g kinh lắm hành chẳng mấy. Nhưng vì rất sợ tục đời kiếp thuở nào, thế mà có người bảo rằng vì có những vết đó nên các đồng cốt riện » không nhận.

Sau khổ chết tên trình quan về khám thì cái thấy chết chương vẫn còn công quỹ ở giữa đồng nước. Thảm thay!

Ng-tuong-Lạc

ĐẤP CẦU

Ba tối bắt làm phá... — M. Tê-ngọc-Liễn vừa được quan Chánh công sứ tỉnh Bắc ninh cho phép đứa 21, 22 và 23 août này diễn ba tối hát đặc biệt tại rạp chớp bóng Đáp cầu, để lấy tiền làm phúc, tại phía giáp đồng bào bị lụt ở Gia-lâm, còn một phần thì giáp nhà khổ chủ số người lính đã chịu thiệt thân vì sự đi cứu nạn dân bị lụt ở đấy.

Việc là việc nghĩa, bà con ta cần lòng sống đến, chắc sẽ hoan-nghênh cho được vẹn tròn quả phúc vậy.

PHÚC-YÊN

Cuộc tự ý trợ quyên giúp cho đồng bào tây được tăng gia. — MM. Ly-Hợi, commerçant 1.000 f. Bằng-nhân 20ff Thái-thọ-hòa 200f. Pitano 1.000.

LẠNG-SƠN

Cuộc tự ý trợ quyên giúp cho đồng bào tây được tăng gia. — MM. Lam quay-Piou, commerçant 4f de rente. Vay-a-Ky 8f de rente. Dương-vinh-Tài 4f. de rente. Hoàng-khắc-Tùy 4f. de rente. Hoàng-hiền-Vinh 4f de rente. Hứa trung-Cao 4f. de rente. Commune de Mai-pha 4f de rente. Làng Gi'ang-thanh 8f. de rente 8 f Vạ-si-Ky, commerçant 20f. Dương-vinh-Tài 17f. Lam quay-Piou 15f. Hứa-trung-Cao 1f

---

55 44

BẮC-TÔNG
Dương-gia-tướng

NGUYỄN-BỔ-MỤC dịch thuật

Dương nghiệp tán rằng:

— Quân *Liêu* vốn tính mọi-rợ, phần phát hãi-thường, cả ba đầu sau này chúng tôi không đem quân đến vậy nữa. Dám xin bệ-hạ sửa-soạn khởi hành, để cho chúng con bẻ bẹ-thần đem quân đi phá giặc.

Tống Thái-tôn nói:

— Đề đến ngày mai rồi ta sẽ khởi hành.

Nói chưa dứt lời thì bỗng ngoài bẻo quân *Liêu* lại kéo đến vây thành như trước. *Tống Thái-tôn* kinh-ngạc mà rằng:

— Quả như lời nhà ngươi đã đoán trước!

Dương nghiệp tâu rằng:

— Hiện nay quân *Liêu* nhiều lắm, xung-đột khó lòng mà ra ở tứ cố, vậy hễ bệ-hạ cần hãy xem xét tình-thế quân giặc, rồi sau sẽ tìm cách đối phó.

Tống Thái-tôn nói:

— Nhà-ngươi nên hết lòng mà trù-tính giúp ta.

Dương-nghiệp vâng mệnh lui ra. Ngày hôm sau cũng các con trèo lên trên trời để xem giặc thì thấy quân *Liêu* vây kín hàng năm bảy vòng, mà khí-thế trùng rất hăng trùng.

Dương nghiệp than rằng:

— Quân *Liêu* hăng-trùng như thế ấy thì cha con ta dẫu phá vỡ vòng vây, cũng khó lòng mà giữ cho nổi quân vẫn về triều-thần được vẹn-toàn. Ngày nay có *Chư cát không-minh* được sống lại, cũng không còn biết dùng kế-sách cho được.

Dương-uyên-bình nói:

— Chẳng lẽ cứ chịu bó tay ngồi đây mà đợi chết hay sao!

Dương nghiệp nói:

— Còn sẽ một kế, nhưng hiềm rằng khó lòng tìm được một người tận-trung.

Dương-uyên-bình cười mà đáp rằng:

— Cha ơi chịu bó tay, nhưng ai chịu làm kế ấy tận bây giờ?

Dương nghiệp nói:

— Con-trưởng của bổ hạ là *Đa Ky* tức là *Tống*. Vả nhà con ta từ khi về Trung-quốc đến giờ, thánh-thượng đối-đãi rất hậu, nên lập mưu tâu nhà vua rồi trùng-lệ đi cho ở, con Ky hạo giờ đâu quên. Ngày nay thánh-thượng bị nạn, nếu có kẻ gì dâng được thì đâu con kẻ hiếu này tình-nguyện liều chết bỏ mình để cứu giá.

Dương-uyên-bình nói:

— Nếu con chịu bỏ mình cứu giá thì mưu-kế của ta có thể thành được. Ấu là để ta tâu với thánh-thượng rồi sẽ thi-hành.

Dương-uyên-bình vâng lời, rồi một mình trông vẫn nghiêm-nhiên như thường, chẳng có chút gì lo sợ. Ngày hôm sau, *Dương nghiệp* vội tâu với *Tống Thái-tôn* rằng:

— Kẻ hạ-thần xem xét quân giặc thì thấy kỷ-luật còn hăng-nồi lắm. Nếu bệ-hạ muốn thoát khỏi cái lan-nạn này thì tất phải nhờ cậy nơi mưu kế *Uyên bình Cao lỗ* thoát vậy ở *Hà-bình dương* thì ở xung-giá cứu thì cho quân *Liêu*, bọn theo lối tây-môn ra cầu hàng, rồi kẻ hạ-thần đem quân phá giá chạy ra lối đông-môn, như thế mới có thể giữ được an-toàn vẹn-vẹ vậy.

Tống Thái-tôn nói:

— Kế ấy cũng hay, nhưng ai chịu làm Kỷ tín bây giờ?

Dương nghiệp tâu rằng:

— Con-trưởng của bổ hạ là *Đa Ky* tức là *Tống*. Vả nhà con ta từ khi về Trung-quốc đến giờ, thánh-thượng đối-đãi rất hậu, nên lập mưu tâu nhà vua rồi trùng-lệ đi cho ở, con Ky hạo giờ đâu quên. Ngày nay thánh-thượng bị nạn, nếu có kẻ gì dâng được thì đâu con kẻ hiếu này tình-nguyện liều chết bỏ mình để cứu giá.

Tống Thái-tôn nghe nói, có ý đau xót mà phán rằng:

— Cha con nhà-ngươi từ khi vào Trung-quốc, cũng chưa được chịu ân-huệ chi cho lắm, mà ngày nay lại nỡ đặt tính chí-thân để cứu sống cho ta thì lòng ta nghĩ sao cho đành.

Dương uyên-bình than rằng:

— Sự thế hiện rất nguy-cấp. Khi quân giặc đã phá vỡ thành rồi, ngọn đã tất phải cùng chảy, dẫu cha con hễ hạ-thần còn sống, cũng chẳng lợi gì. Nếu ngày nay cứu được bệ-hạ ra khỏi vòng vây thì chẳng những là bổn-phận kẻ thần tử nên làm, mà tể hạ-thần lại lưu được một chữ danh thơm muôn đời để sống sử-sách, thế thì phòng còn tiếc gì!

Nói chưa dứt lời thì bỗng ngoài bẻo phía nam-môn thành lộ, quân *Liêu* đã sắp bắn vào trèo vào. *Dương-uyên-bình* vội-vàng tâu rằng:

— Xin bệ hạ cởi áo ngự-bào để thần-phụ kẻ hạ-thần cùng lội sang *Dương-điện chiến trường* sang *Dương-điện* tự bệ giá chạy ra lối đông-môn; còn kẻ hạ thần cùng nhị-lang *Dương-điện-đích*, tam-lang *Dương-điện-quy*, tứ-lang *Dương-điện-hoa* và ngũ-lang *Dương-điện-các* đều ở lại đây mở cửa giả-cách xin đầu-hàng. Nếu không như thế thì vua tôi khó lòng mà bảo-toàn được vậy.

Tống Thái-tôn bất-đắc-dĩ phải cởi áo ngự-bào trao cho *Dương-uyên-bình* và gạo sẽ long-xa pháp giá cho nữa. Lại trước hết sai người đem một đạo hàng-thư sang gởi với quân *Liêu* Đại tướng bên *Liêu* là *Đa Luật thượng* tiếp được hàng-thư của vua *Tống*, liền cũng các tướng thương nghị mưu-kế.

Hàn điện thập nói:

— Vua *Tống* bị vây, bất-đắc-dĩ phải xin đầu hàng thì việc này tất thực. Nhưng vua *Tống* tài giỏi, tướng mạnh cũng vua *Tống* giảng-hòa, rồi thu cho về nước, chứ không nên giết đi.

Đa Luật thượng bèn đáp rằng, lại phải thư cho *Tống Thái-tôn* biết. Ngày hôm sau, quân *Tống* kéo cờ hàng ở phía thành-tây, quân *Liêu* lui một quãng xa để đợi vua *Tống* mở cửa thành ra đầu hàng.

Bấy giờ *Tống Thái-tôn* đã sửa soạn cùng các quan văn-võ triều-thần cưỡi ngựa theo lối đông-môn chạy về *Biện-kinh*. Còn *Dương uyên-bình* thì mặc áo ngự-bào, nghi-trượng ra-xa Trước một số một là cờ vàng, quân thị-vệ đi xung-xít xung quanh, mở cửa thành tiến ra.

Đa Luật thượng cùng các tướng bên *Liêu* đều đứng ở phía thành-tây. Khi xa-giá gần tới nơi, *Đa Luật-thượng* sai to tiếng lên mà hỏi rằng:

— Vua nhà-ngươi đâu? Sao không ra đây mà chịu trói?

Dương uyên-bình đáp rằng:

— Vua *Tống* đã chạy về *Biện-kinh* rồi, nay ta đã thay mặt vua *Tống* đến đây mà chịu trói.

Đa Luật thượng nghe nói, bèn sai người đem trói *Dương uyên-bình* lại, rồi thu-xếp về nước, chứ không nói gì đến việc đánh giặc nữa.

Sau khi về đến Yên-kinh, *Đa Luật thượng* cho *Dương uyên-bình* ở một nơi riêng, cấp cho đồ ăn thức dùng, lại cho phép được đi lại tự-do.

Dương uyên-bình thấy thế, bèn nghĩ thầm rằng: « Ta làm như thế này, chẳng qua là để cứu cha con bẻ bẹ-thần, chứ không phải là muốn làm tôi tớ cho giặc. Nay ta đã được tự-do, thì ta phải tìm cách để trốn về mới được ».

Dương uyên-bình bèn lấy cớ đi săn, rồi cưỡi ngựa chạy thẳng về phía nam. Chạy được vài ngày, đến một khu rừng rậm, *Dương uyên-bình* bỏ ngựa, lẩn vào trong rừng, rồi cởi áo ngự-bào ra, lấy áo vải mặc vào, đi bộ về *Tống*.

Khi về đến *Biện-kinh*, *Dương uyên-bình* vào chầu vua *Tống*, tâu hết mọi việc. Vua *Tống* khen ngợi mãi, rồi cho về nhà nghỉ ngơi.

Dương uyên-bình về đến nhà, thấy cảnh-vật vẫn như xưa, chỉ có mẹ già là *Thiết-kính* đã chết rồi. Ông bèn đến khóc lóc thảm-thiết, rồi làm lễ chôn cất tử-tế.

Sau khi đã chôn cất xong, *Dương uyên-bình* lại vào chầu vua *Tống*, tâu rằng:

— Nay thần đã chôn cất xong mẹ thần, thần xin đem cả gia-quyến về *Dương-gia-bộ* để thần được phụng-dưỡng cha già.

Tống Thái-tôn nói:

— Nhà-ngươi đã có công lớn với nhà *Tống*, nay lại có hiếu với cha, thật là đáng khen. Vậy nhà-ngươi cứ về *Dương-gia-bộ* mà phụng-dưỡng cha già, khi nào có việc gì, ta sẽ cho người đến gọi.

Dương uyên-bình lạy tạ rồi về *Dương-gia-bộ*.

Về đến nơi, *Dương uyên-bình* thấy cảnh-vật vẫn như xưa, chỉ có mẹ già là *Thiết-kính* đã chết rồi. Ông bèn đến khóc lóc thảm-thiết, rồi làm lễ chôn cất tử-tế.

Sau khi đã chôn cất xong, *Dương uyên-bình* lại vào chầu vua *Tống*, tâu rằng:

— Nay thần đã chôn cất xong mẹ thần, thần xin đem cả gia-quyến về *Dương-gia-bộ* để thần được phụng-dưỡng cha già.

Tống Thái-tôn nói:

— Nhà-ngươi đã có công lớn với nhà *Tống*, nay lại có hiếu với cha, thật là đáng khen. Vậy nhà-ngươi cứ về *Dương-gia-bộ* mà phụng-dưỡng cha già, khi nào có việc gì, ta sẽ cho người đến gọi.

Dương uyên-bình lạy tạ rồi về *Dương-gia-bộ*.

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chú Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Les misérables

DE VICTOR HUGO

(Suite)

... A nous deux, cela allait. Elle avait de la peine aussi. Toute la journée dans un ba quet jusqu'à mi-corps, à la pluie, à la neige, avec le vent qui vous coupe la figure ; quand il gèle, c'est tout de même, il faut laver ; il y a des per sonnes qui n'ont pas beaucoup de linge et qui attendent après ; si on ne lavait pas, on perdrait des pratiques. Les planches sont mal jointes et il vous tombe des gouttes d'eau partout. On a ses jupes toutes mouillées, dessus et dessous. Ça pénètre. Elle a aussi travaillé au lavoir des Enfants Rouges, où l'eau arrive par des robinets. On n'est pas dans le baquet. On lave devant soi au robinet et on rince derrière soi dans le bassin. Comme c'est fermé on a moins froid au corps. Mais il y a une buée d'eau chaude qui est terrible et qui vous perd les yeux. Elle revenait à sept heures du soir, et se couchait bien vite ; elle était si fatiguée Son mari la battait. Elle est morte. Nous n'avons pas été bien heureux. C'était une brave fille qui n'allait pas au bal, qui était bien tranquille. Je me rappelle un mardi gras où elle était couchée à huit heures. Voilà. Je dis vrai. Vous n'avez qu'à demander. Ah. bien oui, demander ! que je suis bête ! Paris, c'est un gouffre Qui est-ce qui connaît le père Champmathieu ? Pourtant je vous dis monsieur Baloup. Voyez chez monsieur Baloup. Après ça, je ne sais pas ce qu'on me veut.

L'homme se tut, et resta debout. Il avait dit ces choses d'une voix haute, rapide, rauque, dure et enrouée, avec une sorte de naïveté irritée et sauvage. Une fois il s'était interrompu pour saluer quelqu'un dans la foule. Les espèces d'affirmations qu'il semblait jeter au hasard devant lui, lui venaient comme des hoquets, et il ajoutait à chacune d'elles le geste d'un bûcheron qui fend du bois. Quand il eut fini, l'auditoire éclata de rire. Il regarda le public, et voyant qu'on riait, et ne comprenant pas, il se mit à rire lui-même.

Cela était sinistre.

Le président, homme attentif et bienveillant, éleva la voix.

Il rappela à « messieurs les jurés » que « le sieur « Baloup, l'ancien maître charron chez lequel l'ac- « cusé disait avoir servi, avait été inutilement cité. « Il était en faillite et n'avait pu être retrouvé. » Puis se tournant vers l'accusé, il l'engagea à écouter ce qu'il allait lui dire et ajouta : — Vous êtes dans une situation où il faut réfléchir. Les présomptions les plus graves pèsent sur vous et peuvent entraîner des conséquences capitales. Accusé, dans votre intérêt, je vous interpelle une dernière fois, expliquez-vous clairement sur ces deux faits : — Premièrement, avez-vous, oui ou non, franchi le mur du clos Pierron, cassé la branche et volé les pommes, c'est-à-dire commis le crime de vol avec escalade ? Deuxièmement, oui ou non, êtes-vous le forçat libéré Jean Valjean ?

L'accusé secoua la tête d'un air capable, comme un homme qui a bien compris et qui sait ce qu'il va répondre Il ouvrit la bouche, se tourna vers le président et dit :

– D'abord...

Puis il regarda son bonnet, il regarda le plafond, et se tut.

Accusé, reprit l'avocat général d'une voix sévère faites attention. Vous ne répondez à rien de ce qu'on vous demande. Votre trouble vous condamne Il est évident que vous ne vous appelez pas Champmathieu, que vous êtes le forçat Jean Valjean caché d'abord sous le nom de Jean Mathieu, qui était le nom de sa mère, que vous êtes allé en Auvergne, que vous êtes né à Faverolles où vous avez été émondeur. Il est évident que vous avez volé avec escalade des pommes mûres dans le clos Pierron. Messieurs les jurés apprécieront.

L'accusé avait fini par se rasseoir ; il se leva brusquement quand l'avocat général eut fini, et s'écria :

-- Vous êtes très méchant, vous ! Voilà ce que je voulais dire. Je ne trouvais pas d'abord. Je n'ai rien volé. Je suis un homme qui ne mange pas tous les jours. Je venais d'Ailly, je marchais dans le pays après une ondée qui avait fait la campagne toute jaune, même que les mares débordaient et qu'il ne sortait plus des sables que de petits brins d'herbe au bord de la route, j'ai trouvé une branche cassée par terre où il y avait des pommes, j'ai ramassé la branche sans savoir qu'elle me ferait arriver de la peine. Il y a trois mois que je suis en prison et qu'on me trimbale. Après ça, je ne peux pas dire, on parle contre moi, on me dit : répondez ! le gendarme, qui est bon enfant, me pousse le coude et me dit tous bas : réponds donc. Je ne sais pas expliquer, moi, je n'ai pas fait les études, je suis un pauvre homme. Voilà ce qu'on a tort de ne pas voir. Je n'ai pas volé, j'ai ramassé par terre des choses qu'il y avait. Vous dites Jean Valjean, Jean Mathieu ! Je ne connais pas ces personnes-là. C'est des villageois. J'ai travaillé chez monsieur Baloup, boulevard de l'Hôpital. Je m'appelle Champmathieu. Vous êtes bien malins de me dire où je suis né. Moi, je l'ignore. Tout le monde n'a pas des maisons pour y venir au monde. Ce serait trop commode. Je crois que mon père et ma mère étaient des gens qui allaient sur les routes. Je ne sais pas d'ailleurs. Quand j'étais enfant on m'appelait Petit, maintenant, on m'appelle Vieux. Voilà mes noms de baptême...

(A suivre)

Những kẻ khốn-nạn

Kí-sự thời-sự, của ông Vi-tor Huy-gô

(Tiếp theo)

...Cả hai cha con cùng làm thì cũng tiềm-tiệm để. Tội-nghiệp cho nó cũng vất-vả lắm. Từ sáng đến tối dầu mưa dãi tuyết, sớt-sát cho đến nửa mình, mỗi cơn gió bắc như dao cắt thịt. Trời lạnh có băng giáng cũng phải đi giặt, bởi vì khách-khứa nhiều người ít áo, đưa đồ giặt lại nóng đòi về; nếu mình bỏ đó thì mối hàng đi mất. Cầu giặt thì vắn hỡ khe, nước về đầy mình, tội-nghiệp vậy ngoài váy trong ướt cả. Rét thấm đến xương. Nó cũng đã vào làm trong xưởng giặt hiệu « Xích-thí », ở đấy có vòi chỉ nước chảy. Không phải giặt vào thùng gỗ. Trước mặt có vòi thảo nước, giặt trong thì giặt vào bể sau lưng. Làm trong xưởng kín như thế thì đỡ phải chịu rét; nhưng nước nóng khói xông lên mắt, làm lâu lại hỏng mắt mất. Cứ bảy giờ tối thì nó về, nhọc mệt lắm phải đi nằm ngay. Đã thế chồng nó lại đánh luôn, cho nên nó chết mất rồi. Cha con cùng vất-vả lắm. Con tôi thật là một đứa ngoan-ngoãn, không đi nhảy-đầm, ở yên nhà chẳng đi đâu hết. Tôi còn nhớ một hôm, chính ngày tết thứ-ba ăn-mận, mà nó đi ngủ ngay từ tám giờ. Đấy. Tôi nói thật đấy. Các ngài không tin cứ hỏi mà xem. Ừ mà, hỏi làm sao được. Tôi mới ngu chứ! *Paris* như một cái rừng. Còn ai quen-biết đến lão *Champmathieu* này nữa? Vậy mà tôi cũng nhất-quyết nói với các ngài cứ hỏi ông *Baloup*. Thế là đủ. Tôi không biết các ngài còn muốn gì tôi nữa.

Lão nói đến đó rồi im, đứng sững đó. Khi lão nói thì nói thật to, nhanh lau-lâu, cóc cả giọng lại, trong cái thật-thà vừa có vẻ thức giận lại có vẻ giả-man. Đương nói có một lúc ngừng lại để chào ai trong bọn người xem. Những lời quả-quyết mà lão tuôn-tuôn nói liều nói lĩnh ra đó, tự bỏ như từng cái nắc nỏ ở trong cổ họ ra, nói xong một câu lão lại giơ tay một cái như một đứa tiểu-phu bổ củi vậy. Khi lão nói hết thì hết thảy phì cười. Lão nhìn thấy người ta cười, lão không hiểu thế nào, lão cũng cười luôn.

Thật là một trò quái-gở.

Quan chánh-tòa, nguyên là một người ý-tứ lại có lượng, ngài nghe xong rồi ngài nói:

Ngài nhắc lại cho « các viên dự-thẩm » nhớ rằng « cái tên *Baloup* là chủ xưởng dông ve mà tên bị-cáo nói là chủ mình trước đó, tòa đã cho trát đi đòi mấy lần mà không thấy nó đâu cả. Thì ra tên ấy vỡ-nợ trốn đi mất rồi. » Rồi ngài quay lại tên bị-cáo mà đỗ nó nên nghe mấy lời ngài khuyên-dạy sau này: — Trong cái cảnh mi, mi phải nghĩ cho chín. Tình mi khả-ngại nhiều tội nặng lắm đấy, có lẽ ăn phải khép đến tử-hình. Vậy thì ta vì mi mà bảo cho mi một lần nữa là hết, mi phải phân-giải cho rõ hai câu này: Câu thứ nhất mi có trèo tường vào trong trại *Pierron*, bẻ cành táo mà hái quả, nghĩa là có phạm tội « sấn nhập nhân-gia thủ tài » có hay không? — Câu thứ hai, mi có phải là tên *Jean Valjean* đã can án đi đày khi trước, phải hay không?

Tên bị-cáo lắc đầu một cách rắn-rỏi, ra mặt là đã rõ thế nào rồi, và đã nghĩ sẵn được câu cung khai đấy rồi. Lão lắc đầu như thế rồi lão mở miệng ra, quay mặt lên quan chánh tòa mà nói rằng:

— Trước hết. . . .

Lão nói có hai tiếng trước hết rồi lão nhìn cái mũ văn-vẻ ở tay, rồi lại ngẩng lên nhìn trần nhà, nhìn trần nhà rồi tịt mít. Quan chưởng-lý nghiêm-khắc mà quát rằng:

— Thằng bị-cáo kia, khéo chẳng mà chết. Hỏi mi câu gì mi không trả lời câu ấy. Xét một sự mi láng-táng đó đã biết là mi gian rồi. Quả-nhiên tên mi không phải là *Champmathieu*, chính danh mi là thằng *Jean Valjean* đã can án đi đày trước, sau mi đổi tên là *Jean Mathieu* mà đi trốn. *Mathieu* là tên mẹ mi, sau mi đến ở đất *Auvergne*, nguyên-quán mi ở *Faverolles* là chỗ mi đẻ ra, thuở bé mi làm nghề xén cây ở làng ấy. Quả-nhiên mi đã trèo tường vào trại *Pierron* mà bẻ trộm táo của người ta. Xin các viên dự-thẩm xét xem, lấy đó mà luận tội.

Tên bị cáo đã ngồi xuống rồi, nghe quan chưởng-lý nói xong, nó lại đứng phắt dậy mà rằng:

— Ông này thật là đỗ-ác! lắc nãy tôi vẫn định nói thế, nhưng tôi nghĩ chưa ra. Tôi không ăn trộm ăn-cắp của ai cả. Tôi là một đứa khốn-cùng, nhiều hôm không có ăn. Tôi đo ở *Ailly* mà đến, hôm ấy tôi đi qua đất này, trời vừa mưa to dứt hột, đường-sá đầy-điền đất vàng cả ra, các hố ao đầy tràn cả, hai bên đường không có cát mà cũng không có một cây cỏ mọc, bỗng tôi thấy một cành cây ai bẻ nêm dưới đất, nhìn thì là một cành táo có quả, tôi mới nhặt lấy, không ngờ đâu vì nó mà lại nên chuyện khó-khăn đến mình. Vậy mà bắt giam tôi ba tháng trời nay, giải đi hết chỗ này sang chỗ khác. Thế mà nói thì tôi không nói được, họ cứ đỗ diệt cho tôi, quan thì giục nói đi! người *sen-đầm thương-hại* cũng cứ thúc khẩu tay mà giục tôi nói. Nhưng mà tôi không nói được. Tôi có đi học bao giờ. Tôi là một kẻ khốn-khó. Quan không biết cho tôi nỗi lắm, thật là không minh. Tôi không ăn cắp ăn trộm, tôi thấy rơi ở đường thì tôi nhặt. Quan bảo tôi mày là *Jean Valjean*, mày là *Jean Mathieu*! Tôi không biết những tên ấy là tên ai cả. Chứng là những người nhà quê. Tôi trước làm với ông *Baloup*, ở đường *Dᵉ de l'Hôpital*. Tên tôi là *Champmathieu*. Còn chỗ tôi đẻ ra ở đâu, nếu các ông biết được thì các ông tài quá. Tôi cũng không biết tôi đẻ ra ở chỗ nào. Trong thiên-hạ hỏ dễ ai cũng có nhà để mà thụ ấn sinh-lực của cha mẹ? Nếu vậy chẳng tiện lắm ru. Nghe đâu bố tôi với mẹ tôi ngày xưa là những kẻ đi lang-thang trên các đường cái. Nhưng tôi không biết rõ không dám nói. Còn tên tôi thì khi tôi còn bé họ gọi là thằng Nhỏ, bây giờ thì họ gọi là lão Già. Tên thánh của tôi có vậy mà thôi...

(Còn nữa)

Những bộ sử đầu, đã in thành bốn quyển, một bên chữ Pháp, một bên quốc-văn, bán giá như sau này :

Quyển I	225 trang, bán.	0 $ 50	*Ở xa phải trả thêm tiền cước.*
— II	203 —	0 45	*mỗi quyển.* . . . . . 0 $ 20
— III và IV	169 —	0 38	*Cả bốn quyển gởi làm một*
		0 65	*sét* 0 60

Sự tiến bộ của xe đạp và cái cảm-tưởng đối với mấy cuộc đua xe đạp tại Nam-kỳ mới rồi

Nam-kỳ là đất thương-võ, phần đông đối với nghề xe đạp, rất là nhiệt-thành hoan-nghênh, trong mấy năm trời nay, nào là các báo-quán tổ động, các nhà buôn xe đạp nhiệt-thành, cho nên nghề xe đạp rất là tấn-tới-thường phát đạt, thật là có cái thế ở Nước nhà thiên-lý a vậy.

Người Bắc kỳ, người đi xe đạp cũng đã khá nhiều, mà người chơi thể xe đạp, lại ít gặp chín mười phần trong Nam-kỳ, ta thật không hiểu vì lẽ gì mà lại sai nhau như thế? Có ai trong Nam-kỳ được nhiều người cổ động chăng? tôi mà phải thật! phàm cái sự đua ban trong xã-hội, các việc công ích nơi nhân-quần, bao giờ cũng phải cần có người đi xướng lên, sang tập lần, rồi về sau mới thành lập được, và cái kết-quả cũng hội có mà được hoàn-toàn mỹ-mãn, hưởng chi nghề xe đạp lại là một sự trong xã-hội đại-đa số người ngoan-ngoãn xưa nay, tuy chưa có cái hiệu thống-kê số người đi xe đạp đích-xác là bao nhiêu, nhưng cuốn tạp-chí « La Causerie Française » mới rồi có nói rằng: Cái số người đi xe-đạp ở hoàn-cầu ngày nay, it ra cũng được trên dưới 40 triệu (40.000.000) như thế thì đủ là biết là nhiều người đang đến xe đạp.

Xe đạp đua chạy đường trường tại Bắc-kỳ ngày nay, phần nhiều mỗi cuộc chỉ có vài ba mươi người ứng tuyển, không bao giờ lên tới năm chục, đối với những cuộc trong Nam-kỳ, thì thật kém xa, nay tạm kể một cái biểu bộ có tiếp mấy cuộc đường trường tại Bắc kỳ trong vài năm nay, và số người dự thi, thì giờ, đường đất như sau đây, độc-giả xem kỹ, sẽ biết được thể dục xe đạp tại Bắc-kỳ ngày nay tấn-tới hay là thoái bộ.

NGÀY THÁNG	CUỘC ĐUA	ĐƯỜNG TRƯỜNG	SỐ NGƯỜI DỰ CUỘC				TÊN NGƯỜI QUÁN QUÂN	SỐ KẾT THÚC GIỜ
			Người Tây	Người Tây	Người Nam	Cộng lại		
25 Mars 1925	« Vô-địch » vòng quanh Hà-nội	100 kms.	18	1	5	6	Mégy	3 giờ 05
10 Mai 1923	Hà-nội – Hải-phòng Hà-nội	100 kms.	35	6	18	24	Le Stumph	3 giờ 45
25 Nov. 1923	Nam-định – Hà-nội « Vô-địch » năm 1924 Hà-nội	184 kms.	33	8	13	21	Le Stumph	7 giờ 07
10 Fév. 1924	Sơn-tây – Hà-nội Hải-phòng	100 kms.	33	1	9	10	Marc Serge	3 giờ 07
4 Mai 1924	Đồ-sơn – Hải-phòng « Amateurs »	62 kms.	35	»	9	9	Ettori	1 giờ 55
19 Avril 1925	Hà-nội – Hải-phòng « Professionnels » Hà-nội	100 kms.	19	8	5	13	Marc Rémy	3 giờ 40
—	Hải-phòng – Hà-nội « Vô-địch » năm 1925 Hà-nội	200 kms.	17	7	4	11	Marc Serge	7 giờ 24
3 Mai 1925	Sơn-tây – Hà-nội	100 kms.	25	2	8	10	Marc Serge	3 giờ 00,5
17 Mai 1925	Hải-phòng – Đồ-sơn « Amateurs »		14			6	Descorme	Chưa rõ
14 Fév. 1926	Hải-phòng – Hà-nội « Indépendants » Hải-phòng	100 kms.	15	4	5	9	Perrin	3 giờ 12
—	Hà-nội Hải-phòng Vô-địch năm 1926 Hà-nội	200 kms.	20	3	2	5	Mégy	8 giờ 19
21 Mars 1926	Sơn-tây – Hà-nội	100 kms.	18	3	7	10	Marc Rémy Bông (1)	3 giờ 12 3 giờ 06,20

(1) 2 nhà lực sĩ Việt-Nam Bông thứ nhất và Công thứ nhì, đều bị Hội-đồng truất ra ngoài cuộc, lấy cớ rằng: có chiếc ô-tô của xe hiệu mình, chưa có phép mà cứ chạy theo, có ý giúp đỡ ở dọc đường, v. v. Sau vì công chúng phản-đối, tuy Hội đã tuyên bố Marc Rémy đứng nhất, nhưng chưa phát giải cho ai cả, mà lại chuyển hồ sơ sang Pháp để chính-hội kiểm duyệt đã, nay chưa rõ bao giờ mới quyết xong, và Bông, Công chưa biết có được hoàn về cái địa-vị nhất như lẽ không?

Cứ xem cho kỹ, thì biết rằng tại Bắc-kỳ người Khu khé mà ẩu nỗi người Tây được, nhưng gặp đến kỳ nguy-cấp rồi, mà lại có hai chữ lực-sĩ ta ra tranh lại cái địa vị nhất nhì quý-trọng ấy, nghĩa là cuộc đua đường-trường chiếm giải quán-quân trong một năm trời, nhưng ai ngờ lại vì lẽ khác, mà phải xin dành lần tổng, không sao sánh cùng bọn Lương, Lang trong Nam-kỳ kiếm cho ta thêm nỗi cảm-tưởng mà thành ra một mối vấn-đề xe-đạp giới ai cũng chú mục đến, mà hiện nay vẫn chưa giải-quyết xong, một điều hy-vọng cho sự thể-dục xe-đạp tại Bắc-kỳ ngày nay, xem chừng về việc Bông, Công thất bại, mà có lẽ thoái-bộ, thật là một điều ta cần phải nhắc đến lưu tâm đến. Nay muốn cho xe-đạp tiến để phát đạt trường hơn tạo-hành mấy điều sau này:

1° Giải quyết vấn-đề ngày 21 mars, tức là giải quán-quân năm nay.

2° Nhà nước cho phép các nơi họp mở hội xe đạp.

3° Bỏ xướng khai cuộc cho công chúng dự đua. (2)

Nếu nhiều người chạy thì, tất là nhiều người dùng đến xe-đạp, nhiều người mới tập-tiễn xe-đạp, thì dự buổi bán tất là trình-trọng, đường giao-thông tất là tiện lợi, mà về đường thể-dục, tất có phần tiến-bộ hơn. Nếu được như thế, thì lo gì đến chẳng công, công nghệ chẳng phát đạt.

Thể đua xe đạp tại Nam-kỳ ngày nay thường đi các báo quán tổ-động, cho nên nhân dân nô-nức, thật là nơi trọng sách như bên Âu-châu, cứ mỗi năm lại có nhiều cuộc đường trường. Các nhà nhiệt-thành thưởng cho giải thưởng; các nhà buôn xe-đạp gửi cho phần thưởng xe-đạp rất đông, mỗi kỳ đua đường-trường it ra cũng có hơn trăm người dự. Trước khi thuật cái cảm-tưởng của ta, xin hãy tạm kể những cuộc đường trường trong gần tại Nam-kỳ từ năm ngoái đến giờ như sau này:

Cuộc Bắc-kỳ Saigon đua vào tháng février 1925 Ngô văn Lương ăn hạng nhất, Trần-văn-Chánh hạng nhì; cuộc Mỹ-tho Saigon 74 kms do báo « L'Impartial » tổ-chức đua ngày 22 février 1925 có tới 49 người dự cuộc, kết quả là 100 người được giải. Mervan thứ nhất; Lương thứ nhì, cách nhau một thân xe Cuộc Cap-Saigon 125 kms đồng do báo L'Impartial » và Trung-Lập Báo tổ-chức, có người dự cuộc, có người hai trăm, kết-quả Lương quán-quân, cách 8 phút đồng-hồ, rồi mới đến Mervan là thứ nhì, khiến cho ai nấy đều thất-kinh khen ngợi! Kỳ đua Ngô-văn-Lương rất nỗ danh-tiếng. Cho đến tháng này báo « Le Miroir des Sports » bên Pháp, cũng in hình khen ngợi nhà-nước Saigon-Bình-thuận-mũi-Saigon là cuộc đua chấp hậu, nghĩa là những tay nhà nghề phải chấp cho người mới đua 15 phút đồng hồ, kỳ đó có ngót ba trăm người dự thi, cả Marc-Rémy và Demarneffe ở ngoài nay vào dự đua nữa, kết-quả Lê-Phánh thứ nhất, Lê-văn-Luyện thứ nhì, cuộc đó trở nên phần thưởng chính không kể, lại có 6 cái xe-đạp của nhà buôn xe-đạp để ủng riêng cho những người vào cuối xe nào hiện lấy mà về được trước tiên; (3) kỳ đó có 68 người về tới trước khi cái cuộc. Ngày 11 Juillet vừa rồi, báo « L'Impartial và Trung-Lập Báo lại tổ-chức một cuộc Cap-Saigon nữa, có hơn hai trăm người dự đua, kết quả 50 người trúng tuyển. Ngô-v-Lương lại đứng đầu. Mervan đứng nhì cách vài bánh

(2) Các nhà báo tâm, hoặc các cửa hàng buôn-bán nên tùy ý cấp cho những thưởng vật riêng, trước là khuyến-khích sự thể-dục, sau là chiêu mối hàng mai, lại được cái tiếng « kiến thiện đồng vi » thật là nhất cử lưỡng đắc vậy.

(3) Ví-dụ: có 10 người cùng đi xe hiệu « Labor, » nhất các chàng vào hàng sáu, về trước 9 người kia, trở được giải thưởng rồi, lại được Hãng đồng một cái xe-đạp hiệu « Labor » nữa v. v.

Các việc lĩnh trưng và đấu giá

Ngày 30 août 1926 hồi 4 giờ chiều — Tại sở Lục-lộ Bắc-kỳ ở Hanoi sẽ đấu giá làm cái nhà thương lấy cho tỉnh Bắc-ninh.

Việc làm đáng giá là 9.272 $ 06.

Kỳ quỹ tạm . . . . . 180.00.

Ngày 27 octobre 1926 hồi 15 giờ. — Tại nhà Thương-chính Haiphong và Saigon gọi Kinh-trung các sở và gửi in cho các sở Thương-chính trong năm 1927. Tiền khai trong phải khai bằng bạc và bằng xu.

Điều lệ để tại tòa án nhà Thương-chính Hanoi và phòng kế-toán nhà Thương-chính Saigon.

Trung Bắc kỳ Lâm-sản Công-ty

(Rừng Bảo-đại, Rừng Phố-lu, Rừng Hà-cương)

Chính sở tại Hanoi, 62, Phố hàng Bông

ĐIỆN-THOẠI số 150

CỦI, THAN,

GỖ LIM XANH HÀ-CƯƠNG tốt có tiếng, cả cây từ 7 tấc trở lên để làm cột nhà.

RỪNG, NỨA và các thứ lâm-sản nước Nam.

Có 16 xưởng tại Đáp-cầu, Yên-viên, Hanoi

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để sẵn ngài duyệt: Lệ biết rằng : tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy nếu hết gửi báo cho, thì xin gửi tiền cho; kẻo không có tiền gửi báo cho thì báo-quán không gửi tới. Mua báo khi tính sẵn để được những ngày tháng tùy ý ở đây mua

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chú Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Do Võ Phi Hồng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh-Chiêu-Đẳng cho Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

TẬP DỊCH PHÁP-VĂN

Deux héros

On jugeait, un jour, au lendemain de l'année terrible, à Vincennes, devant un conseil de guerre, un pauvre diable de cuirassier qui, pour je ne sais quelle désobéissance au code militaire, pour une parole trop vive ou un geste trop prompt, avait été renvoyé devant la justice militaire.

C'était un grand gars du Jura, encore jeune, l'air énergique, presque dur, et qui, pendant qu'on l'interrogeait et qu'on l'accusait, était demeuré impassible, regardant droit devant lui, décidé à tout entendre, à tout subir, et à bien mourir surtout, si on le condamnait à mort.

Il avait, à l'audience, déclaré se nommer Maurice et être un enfant trouvé. Les témoins à charge avaient déposé, et lui les avait écoutés sans dénégations, sans colère, paisiblement. On sentait que cet homme s'était jugé lui-même et avait, intérieurement, prononcé sa propre sentence.

Il y avait pourtant, dans la mâle physionomie de cet homme, un je ne sais quoi de sympathique et de résolu qui plaidait pour lui, et ceux qui l'interrogeaient ressentaient comme un impérieux besoin de l'absoudre. Ils paraissaient ne pas comprendre comment un type pareil de soldat, soigneusement astiqué, grand, solide, l'air franc et intrépide, avait pu se laisser aller à une passagère indiscipline. Mais le fait était là, et il fallait bien se rendre à l'évidence. Le cuirassier avait désobéi.

Allons, on te condamnera, mon pauvre ami !

Tout à coup, parmi les témoins, on appela le colonel X. Il arriva, la taille droite, le front chenu, à la boutonnière la rosette d'officier de la Légion d'honneur et tenant son chapeau (car il était vêtu en bourgeois, de la main gauche. Quant à la main droite .. Le colonel avait boutonné dans son paletot la manche droite de son habit, une manche vide. Le bras avait été coupé.

Le colonel salua le conseil et, — sur une invitation du président, — un vieux, l'air énergique et la moustache blanche, — il raconta ce qui suit.

C'était à Freschwiller, le le 6 Août, ce samedi qui devait s'appeler aussi Reischoffen. Des cuirassiers avaient chargé, offrant leur sang en sacrifice pour sauver les débris de l'armée déjà vaincue.

C'était un carnage sinistre, et les officiers prussiens, du haut de leurs fenêtres, brûlaient la cervelle à ces héros qui lançaient leurs chevaux à travers les petites rues du village alsacien. Le colonel X, alors commandant, chargeait droit sur ses étriers, en tête de son escadron, lorsque, brusquement, il tomba net à terre avec un bruit mat. Le cuirassier Maurice (celui qu'on allait juger) le vit tomber au moment où lui-même sentait son cheval s'abattre, frappé d'une balle. Maurice laissa son cheval se débattre horriblement et courut au commandant.

(*A suivre*) Jules Clarette.

Hai vị đáng trọng

Sau cái năm ghê gớm ấy, một ngày kia lại tòa án binh ở Vincennes xét ăn một người thiết giáp kị-binh đáng thương hại, không biết vì điều gì không tuân quân luật, vì nóng nảy nhỡ mồm nhỡ tay chi đấy mà phải đem đến tòa án binh xét ăn.

Chàng là một người lực-lưỡng ở xứ Jura hãy còn trẻ, bộ dạng cương quyết, bỡ như cứng cỏi, mà trong khi tòa lấy cung và kể tội, chàng cứ điềm nhiên trông thẳng trước mình, như thể quyết chí, ai nói gì cũng mặc, làm gì cực chịu, và nhất là nếu phải kết án xử tử thì cứu-cảm mà chịu tử hình vậy.

Trước tòa, chàng cung tên là Maurice và vẫn là một đứa con trẻ vô thừa-nhận. lớn lên. Chàng-tá về bản kháng-cáo đã cung xong, chàng nghe chẳng chối cãi, chẳng giảo dối cứ điềm tĩnh như không, xem như bỡ chàng đã tự xét lấy mình rồi và trong bụng đã tự kết án lấy mình rồi vậy.

Tuy vậy trông cái điện mạo mạnh-mẽ của chàng, có cái vẻ đáng thương yêu, cái vẻ quả quyết, khiến phải nghĩ rằng người ấy không phải là người có tội, và những người hỏi tới chàng hình như có cái gì nó ran rải phải thì-giờ cho chàng vậy. Ai nấy hình như không bằn làm sao một người lính như thế, ăn bộ-dạng oai-nghi, sức-lực to lớn, chắc-chắn, bộ dạng chính trực, can-đảm mà lại phạm phải điều trái kỷ-luật trong chốn lát như vậy. Nhưng cái việc của chàng thì thực là hiển-nhiên, không thể bảo rằng không có được. Người lính ấy quả có trái luật trên thật.

Thôi, người tất phải án thôi, người ta.

Bỗng chốc trong số người làm chứng, thấy gọi đến đại tá Mỗ Đại-tá tới nơi, người đứng thẳng, trán bóng nhoáng, áo có đeo huy hiệu độ tam hạng bắc đẩu bội-tinh, tay trái cầm mũ, (vì hôm ấy đại tá ăn bận áo xi-vin). Còn tay phải thì.... đại tá đã ghì cái tay áo phải, (một cái tay áo bỏ không) vào áo trong, vì đại tá đã bị cụt cánh tay.

Đại tá chào tòa án thì ông chánh tòa là một người nhiều tuổi, dáng bộ cương-quyết, râu ria lưng xén, bảo đại-tá nói, thì đại-tá kể chuyện đại-khái như sau này :

Bữa ấy ở Fleschwiller ngày 6 août, một ngày thứ bảy, tức là ngày trận Reischeffen, thiết giáp kỵ binh xông vào bắn nhau, liền chết để cả tàn quân đã bị thua.

Hai bên đánh giết nhau ghê gớm, tướng Phổ đứng trên cửa sổ bắn chết những kẻ nghịch-tặc xông xáo, qua cho phố nhỏ trong làng đất Alsace. Đại-tá Mỗ, bấy giờ còn là thiếu tá, cưỡi ngựa đi đầu đội kị-binh của mình mà xông vào bên thù, bỗng ngã xuống đất đánh bịch một cái. Người lính Maurice (tức là người bị xét ăn hôm nay) trông thấy, chính lúc ấy ngựa của anh ta cũng trúng đạn mà lăn ra. Chàng Maurice bỏ ngựa mình lăn-lộn ở đấy mà chạy đến cứu thiếu-tá mình.

(*Còn nữa*). N. V. L.

Tân-Dân-Thuyết

(*Dịch sách Tàu*)

(*Tiếp theo*)

TIẾT THỨ III

Thích nghĩa tân-dân

Tân dân không phải là muốn cho dân ta bỏ hết cái cũ mà đi theo người ta đâu. Chữ « *Tân* » có hai nghĩa : một là mới rõ những điều mình vốn có mà gọi là tân ; hai là thu nhặt những điều mình chưa có mà gọi là tân. Trong hai điều ấy, dẫu thiếu một điều, cũng không thành công-hiệu. Bậc hiền-triết thời xưa lập giáo, không ngoài hai điều là tây tái mà dạy bảo và biến hóa khí chất, thế thì cũng tức như lời bàn sâu tỏ bảo rằng mới rõ những điều vốn có và thu-nhặt những điều chưa có vậy. Một người như thế thì cả bàn dân cũng như thế.

Phàm một nước có thể tự-lập ở trên thế-giới, tất là dân trong nước có đủ cái đặc-chất xứng-đáng làm quốc-dân. Trên từ đạo đức, pháp luật, dưới đến phong tục, tập quán, văn học mỹ thuật, đều có một cái tinh-thần độc lập, cha truyền con nối, rồi sau mới kết thành dân, mới lập thành nước, đó tức là cái nguồn gốc dân tộc chủ-nghĩa vậy.

Bằng-hào in lập nước ở phương

Hai vị đáng trọng

Sau cái năm ghê gớm ấy, một ngày kia lại tòa án binh ở Vincennes xét ăn một người thiết giáp kị-binh đáng thương hại, không biết vì điều gì không tuân quân luật, vì nóng nảy nhỡ mồm nhỡ tay chi đấy mà phải đem đến tòa án binh xét ăn.

Chàng là một người lực-lưỡng ở xứ Jura hãy còn trẻ, bộ dạng cương quyết, bỡ như cứng cỏi, mà trong khi tòa lấy cung và kể tội, chàng cứ điềm nhiên trông thẳng trước mình, như thể quyết chí, ai nói gì cũng mặc, làm gì cực chịu, và nhất là nếu phải kết án xử tử thì cứu-cảm mà chịu tử hình vậy.

Trước tòa, chàng cung tên là Maurice và vẫn là một đứa con trẻ vô thừa-nhận. lớn lên. Chàng-tá về bản kháng-cáo đã cung xong, chàng nghe chẳng chối cãi, chẳng giảo dối cứ điềm tĩnh như không, xem như bỡ chàng đã tự xét lấy mình rồi và trong bụng đã tự kết án lấy mình rồi vậy.

Tuy vậy trông cái điện mạo mạnh-mẽ của chàng, có cái vẻ đáng thương yêu, cái vẻ quả quyết, khiến phải nghĩ rằng người ấy không phải là người có tội, và những người hỏi tới chàng hình như có cái gì nó ran rải phải thì-giờ cho chàng vậy. Ai nấy hình như không bằn làm sao một người lính như thế, ăn bộ-dạng oai-nghi, sức-lực to lớn, chắc-chắn, bộ dạng chính trực, can-đảm mà lại phạm phải điều trái kỷ-luật trong chốn lát như vậy. Nhưng cái việc của chàng thì thực là hiển-nhiên, không thể bảo rằng không có được. Người lính ấy quả có trái luật trên thật.

Thôi, người tất phải án thôi, người ta.

Bỗng chốc trong số người làm chứng, thấy gọi đến đại tá Mỗ Đại-tá tới nơi, người đứng thẳng, trán bóng nhoáng, áo có đeo huy hiệu độ tam hạng bắc đẩu bội-tinh, tay trái cầm mũ, (vì hôm ấy đại tá ăn bận áo xi-vin). Còn tay phải thì.... đại tá đã ghì cái tay áo phải, (một cái tay áo bỏ không) vào áo trong, vì đại tá đã bị cụt cánh tay.

Đại tá chào tòa án thì ông chánh tòa là một người nhiều tuổi, dáng bộ cương-quyết, râu ria lưng xén, bảo đại-tá nói, thì đại-tá kể chuyện đại-khái như sau này :

Bữa ấy ở Fleschwiller ngày 6 août, một ngày thứ bảy, tức là ngày trận Reischeffen, thiết giáp kỵ binh xông vào bắn nhau, liền chết để cả tàn quân đã bị thua.

Hai bên đánh giết nhau ghê gớm, tướng Phổ đứng trên cửa sổ bắn chết những kẻ nghịch-tặc xông xáo, qua cho phố nhỏ trong làng đất Alsace. Đại-tá Mỗ, bấy giờ còn là thiếu tá, cưỡi ngựa đi đầu đội kị-binh của mình mà xông vào bên thù, bỗng ngã xuống đất đánh bịch một cái. Người lính Maurice (tức là người bị xét ăn hôm nay) trông thấy, chính lúc ấy ngựa của anh ta cũng trúng đạn mà lăn ra. Chàng Maurice bỏ ngựa mình lăn-lộn ở đấy mà chạy đến cứu thiếu-tá mình.

(*Còn nữa*). N. V. L.

Việc Nam-kỳ

CHỢ-LỚN

Nhà máy Phong-thạnh cháy. — Tối hôm 16t bốn giờ mấy sáng ai nấy đương êm giấc, bỗng nghe tiếng nhà thờ đổ vang, tiếng trống đánh ồm trời dậy đất, lật đật mở cửa chạy ra đường thì thấy ở phía trong Chợ lớn khói lửa lên ngùn ngụt.

Thì ra tưởng ai khi ấy đêm thấy biết lửa cháy một đó rồi trở về đều có nghĩ thầm trong trí : U thế nào mà lửa cháy mãi, để vậy lại nhớ là lúc này trời mưa mà sao còn lửa.

Tự nghĩ vậy rồi lũ chạy đi coi cho biết là Hỏa nhiều hại nơi nào, người lại trở vào an giấc rồi mai cũng rõ lửa cháy ở đâu.

Nơi lửa cháy.

Rõ lại thì là nhà máy Phong-thạnh của M. Quách-Đàm ở tại quan Chánh hưng cháy.

Lửa khởi cháy hồi bốn giờ cho tới 6 giờ sáng cũng còn có khói lửa bay lên nghi ngút.

Một rãy nhà máy đề số 1, số 2 số 3, số 4, số 5, số 6. Đàm tại ở phía trong thì số 1, và số 2 về bọ, trong số 3 lúa còn cháy ngùn ngụt, với rằng đụng xích nước, số 4 và 6 thì nhà cháy tiêu chỉ còn đưa tấm vách ở ngoài mà thôi, còn số 5 thì cũng thế.

Ở đàng đầu nhà máy có để số 1 thì nhà lầu của tài phú, kế đó nhà của bà Quách Đàm và hai bên không có điều chi phải nói tới nữa, chỉ còn cửa đàng số 6 kế đó có một rãy nhà là bị ngọn lửa nó liếm cháy chẳng phải tiếp nên bị cháy đen nhưng mà thôi may cũng không sao.

Ở đàng trước nhà máy thì có hai cái vòi rồng Delahaye mới và Aster nữa, với rằng mới cứ xịch nước hoài,

Sao mà cháy ?

Vẫn nhà máy Phong-thạnh rày đã ba ngày vậy rồi không có chạy nên máy nghỉ.

Thế hỏi tại sao mà cháy ?

Tuy máy nghỉ không chạy chớ việc canh giữ cũng như thường. Theo lời hỏi dọ thì ai cũng đều nói tại giây đèn điện trong máy nó bựt nổ sao đó rồi bắt lên cháy.

Lúc đó chừng 4 giờ, đến khi lửa bắt ngọn càng ngày càng cao cho đến Saigon Gia-định đều thấy thì là đã 4 giờ.

Nhà máy nầy có sắm hai mươi mấy tên chữa lửa, cách một theo khách. Mỗi người đội một cái nón mũ nọ bằng tre có sơn đỏ và đề chữ, mão sọ la (như bọn mata lát) quần thì đen, sơn đi giày tàu.

Khi lửa bắt cháy thì bọn ấy tụ lại mà lo cứu chữa nhưng mà bị với rồng hết, vì tới nhà máy thì xa nên phải mất thì giờ. Tuy đã bắt nhà ở gần mé kinh thiếu gì nước nhưng mà bị một mối đó thì cũng đã ngày giờ, nó lửa nó lấy lừng thêm nữa.

Chữa lửa.

Nhà máy Phong-thạnh hị ở mé bên kia kinh, nên khi các chỗ hay lửa cháy thì với rồng Cholon, với rồng Saigon, với rồng của hãy hang đều đổ đều đem sẵn được mà chữa lửa. Đến chừng nghe rõ tại nhà máy Phong-thạnh bị cháy thì cả thảy đều thảo thủ vô sự. Là vì không đường nào mà đem với rồng tới đó được, chỉ có mấy người chữa lửa sở thành-phố lấy xe hơi chạy vòng quanh ngã xóm đàm đến đó mà phụ lực.

Lúc đó có các quan đến đốc thúc.

Bảo kê.

M. Quách-Đàm vẫn là tay sự phú tại Chợ-lớn có nhiều cái nhà máy nên theo việc tiên phòng các điều rủi-ro. Nên có bảo kê nhà máy lẫy cho các hãng, như là l'U. C. I. A. Denis frères, Ville, Aulatini, v. v. cả thảy gần số 300.000 đồng.

Cám ơn thiệt hại đã thì kể nội rằng lối chừng 250.000, người lại rằng 400 hay 500.000 ngàn đồng.

Sớm mai nầy cho đến 9, 10 giờ lửa còn cháy thì các nhà báo kẻ đến tụ tại đó đã mà tính số sánh.

Hoa Bào Trước Gió

(NAM-TRUNG TINH NỮ-LANG)

(*Nghĩa-hiệp tân-thuyết*)

Sách dầy non 200 trang. Giá bán 0$35. Cước phí 0$10. Mua luôn trả 15 phần. Tiền và Mandat xin gởi cho :

M. ĐỖ-XUÂN-HỌC
Trung-Bắc Tân-Văn, Hanoi.

NHỮNG LỜI RAO VẶT

(*Les Petites Annonces classées du T. B. T. V.*)

MỖI DÒNG CHỮ 0$20 MỘT LẦN

Bản-quán mở ra mục này, chỉ để giúp các bạn đọc báo, sẵn mua-bán đồ-chác thứ gì, thật rất dễ tìm mà giá đồng nào mục này lại rẻ tiền.

Giá tính cứ 0 p. 20 một dòng, các ngài chỉ mất có 1, 5 hào mà cũng có thể đăng báo được. Không những thế lại còn tiện cho ngài nào cần mua bán thứ gì, cứ xem ở lời rao vặt, đã chia ra từng mục, thật tiện mọi đường.

Giá 0 p. 20 một dòng, là tính cho các ngài không mua báo đồng-niên, còn ngài nào mua báo đồng-niên, mà khi nào muốn đăng vào mục rao hàng này, thì xin gửi cho bản-quán cái giấy cuốn báo, bản-quán xin tính rẻ đi một nửa tiền.

B. Q.

Nhà đất bán
(*Immeubles à vendre*)

Muốn bán một miếng đất linh 200 m2 ở Bạch-mai giá rất rẻ, Hỏi tại M. Ng.-văn-Toản, 61, phố hàng Bông, Hanoi, sáng từ 7 giờ đến 11 giờ, chiều từ 2 giờ đến 6 giờ. 5.742

Một miếng đất ngay cửa nhà điếm, ngót 500 thước vuông muốn bán ; hỏi tại M. Bùi-xuân-Tiến ; số 9 phố Neyret, *Hanoi*. 5.743

Muốn bán một khu đất đương làm nhà rỡ rang, muốn bán, giá hạ, cho trả tiền dần, hỏi tại bản quán. 5.744

Muốn bán một cái nhà số 85, phố hàng Cỏ (Gambetta). Hỏi ở đấy. 5.783

Muốn bán bốn cái nhà mới kiểu tây phố Phúc-đường, số 225, ở Vinh. Hỏi Mme Quan-thị-Hữu cũng ở số nhà ấy. 5.778

Bán một cái nhà tây ở Haiphong, Boulevard Henri Rivière, số 32, giá 4.500$00. Hỏi tại số 7, Julien Blanc, Hanoi. 5.804

Bán 1 cái nhà có gác, số 66, phố hàng Bông thợ ruộm, hỏi ở 45, Rue du Lac, Hanoi. 5.845

Đồn-điền, ruộng, trại
(*Concession, rizières, propriété rurales*)

Bán cái đồn ở tỉnh Phúc-yên : 160 mẫu ruộng, còn đồi không kể, có nhà gạch 3 buồng, các đồ dùng, cho thóc, 14 con trâu bò, vân vân. Cứ hỏi tại số nhà 11, phố Gia-ngư (*Rue 1 irant*), Hanoi 5.844

Nhà cho thuê
(*Maisons à louer*)

Cho thuê một cái nhà ở đường Trường buổi, số 7. Hỏi tại bản-quán. 5.748

Xe-đạp, xe mô-tô
(*Vélos, motos*)

Muốn bán xe-đáp « Peugeot » còn mới nguyên -- Giá 40$00 -- Hỏi tại M. Đuẩn, 61, Rue du Coton, Hanoi. 5.762

Muốn bán một cái xe đạp hiệu PEUGEOT TOURISTE hãy còn mới, có đủ cả các đồ phụ tùng. Hỏi tại 95 Phố Mới (Jean-Dupuis) Hanoi. 5.821

Bò-đạc
(*Bétail*)

Muốn bán lại một giá-hàng mới đóng bằng gỗ tạp.(6 tấ 3 quầy) chưa sơn, chưa kính, đóng rất chắc-chắn, rộng-rãi, kiểu đẹp, vốn làm hết 450$00 nay xin thìn rất hạ. Hỏi tại 119, phố hàng Bông. 5.807

Súng và chó săn
(*Chasse*)

Muốn mua một khẩu súng săn « Verney Carron » calibre 20. Hỏi tại bản-quán. 5.766

Sách vở
(*Livres*)

Muốn mua một phó tự-vị cũ « NOUVEAU LAROUSSE *Illustré*. Đáng 7 quyển một phó. Hỏi tại số 20, Phố Tiên-Tsin, Hanoi. 5.767

Muốn mua một « collection Đăng-cổ tùng-báo. » Ai muốn bán hỏi tại nhà báo. 5.809

Muốn mua :
(*On achète :*)

Muốn mua đồ xứ cổ, các hạng. Hỏi tại 97, hàng Cỏ (Gambetta) Hanoi. 5.753

Muốn tậu một con ngựa tây có thể đóng xe và cưỡi cũng được. Hỏi tại nhà-báo. 5.811

Muốn mua : tử gương đựng quần-áo, tủ kính đựng sách vở, bàn giấy. Giá rẻ. Hỏi tại bản-quán. 5.819

Cần mua quốc-trái Đông-pháp 50$00 trả giá rất cao, hỏi tại : Fonderie Tonkinoise, Hoàng-xuân-Lan, 53 bis Avenue Henri d'Orléans, Hanoi.

Tìm người làm
(*Offres d'emplois*)

Cần dùng một người thợ-mộc thật khéo để đóng đồ vật. Lương cao. Hỏi tại số 61, hàng Bông Hanoi. 5.810

Cần dùng một người Géomètre annam, và một người thư ký, biết tiếng thổ, biết giữ sổ sách (teneur de livres) để đi thượng-du, lương cao, phải giấy chứng nhận tốt.

Hỏi tại : 51, Bd. Félix Faure, Hanoi. 5.843

Trường học
(*Ecoles*)

Trung-bắc Học-hiệu có lớp dạy vụ nghỉ hè. 5.755

Leçons de Violon. Musique. Solfège. S'adresser 4, Bd. Gia-Long. 5.801

Leçons de Français, jusques et y compris la Rhétorique.

Leçons de Latin, Cours Préparatoire et 1re Année par Professeur Français qui se rend à Domicile. Ecrire : L. P. 126, Rue Duvillier. Prière donner adresse exacte. 5.795

Lạc con
(*Mục này đăng không lấy tiền*)
(*Enfants égarés*)

Thưa các ông các bà,

Tôi có một đứa con gái lên chín tuổi, tên nó là Bân, ngày mồng 5 tháng Août (tức ngày 27 tháng 6 ta) nó trốn học mà đi chơi lạc mất, người nó tầm thước vừa phải, lúc nó đi, nó có mặc quần áo cánh trắng, mũ trắng, thắt lưng xanh, tay ôm mấy quyển vở. Vậy ông bà nào có bắt được nó, làm ơn đem nó đến số nhà 12, phố Ngô-Huyện, cạnh nhà thờ chính Hanoi, tôi xin có tạ.

Phạm-huy-Lâm, kính cáo. 5.833

Tôi có đứa con dâu 14 tuổi, người thấp dầy, có một nốt ruồi ở đầu lông-mày bên tay phải, lạc từ hồi tám giờ tối hôm 3 Août 1926. Khi cháu lạc đầu vấn khăn satin hoa, mặc áo cánh trắng cổ-thìa, quần vải thâm.

Ông bà nào bắt được cháu hay thấy cháu ở đâu, cho tôi chuộc, hoặc cho tôi biết tôi xin chịu tiền phi-tổn.

Nay kính tạ
Vũ-đình-Tất
4, Rue de Takou, Hanoi.
5.843

Tôi có thằng con trai thứ tư tên là Hảo, năm nay 17 tuổi, hơi thấp, mặt tròn, da trắng, trán có một cái sẹo, dầu cắp tóc, trong mặc một cái áo cánh trắng, ngoài áo trắng dài, quần trắng, thắt lưng đỏ, về trợ học ở Hanoi, hôm thứ bảy 17-8-26 cháu có sự bất bình, nhà chủ trọ đánh dây-thép lên cho tôi ở Vĩnh-yên rằng : « cháu ốm nặng ». Khi nhà tôi về đến nơi thì thấy nói cháu đã đi mất rồi mà khi ấy nhà chủ trọ có cho người đi theo gọi về, nhưng cháu cứ chạy thẳng đường ra đằng bãi dâu bỏ sông, người theo không kịp trở về. Ngay buổi chiều hôm ấy nhà tôi và các người nhà cũng đổ đi tìm, nhưng không thấy.

Vì thế tôi sợ cháu quá giận, giại giột gì chăng, nên phải đăng mấy lời lên báo để ông bà nào biết làm ơn bảo cho tôi được biết tiền phi-tổn chúng tôi sẽ xin hoàn lại, và sẽ xin thân hành đến tạ ơn.

Đội Toa
5849 Buôn bán ở Vĩnh-yên

Lặt vặt
(*Divers*)

Bỉ dựng gạo, mới và cũ, mua ở chính tại xưởng đệt ra. SFATE, 18, phố Đồng-khánh, Hanoi. 5.806

Muốn đổi các thứ tem Đông-pháp lấy tem các nước. Ai có hỏi tại bản-quán. 5.808

Muốn bán một đôi chó giữ nhà, giống chó « Hồng-Kông » rất giữ tợn.
Hỏi tại : số 4 phố Gia-Long, Hanoi. 5.822

Thưa các ông các bà,

Bố tôi tên là Nguyễn-văn-Sửu tức là Ba-Đệ, làm nghề thợ may, lên làm tại phố Caravane (Lao-Kay) đã bốn năm năm nay không có tin tức gì về, vậy xin các ông các bà biết chỗ bố tôi làm ở hiện nào trên Lao-kay, hay là bây giờ ở tỉnh nào xin làm phúc cho chúng tôi biết chỗ ở của bố chúng tôi để chúng tôi được gặp thì chúng tôi được đội-ơn các ông các bà lắm lắm. Các ông các bà có lòng chỉ bảo cho thì cứ viết thư về cho M. Huấn, Trung-Bắc Tân-Văn, Hanoi tiền, còn tiền Timbre dán thư hay là tiền giấy thép báo tin thì M. Huấn sẽ hoàn lại phân-minh.

Nay kính cáo
Mạo nhờn và Mạo con
5.828

Tôi có lời nhờ quý báo làm ơn cho tôi một việc như sau này : Nguyện ủy tôi tên là : Vũ-thị-Lạc, 53 tuổi, đứa trọc, tóc hoa mơ, chết một mắt về bên tay phải, có gầy một cái răng hàm trên ;

Bị bệnh điên đã hơn hai mươi năm nay, tức tính tác mê, đã đi hai ba phen, tôi đã tìm về được, đến ngày 26 tháng năm annam thì lại đi mất tôi tìm đâu cũng không thấy nữa, vậy ông bà nào trông thấy người hình dạng như thế, xin làm ơn cho tôi biết tin, xin đề như sau này : M. Nguyễn-cao-Thanh, rue du Riz (cửa chợ Đồng-xuân) n° 46, Hanoi, tôi xin đến nhận và xin hoàn những tiền phí tổn.

Hay là có chết ở đâu, ông bà nào có thấy cũng xin làm ơn mà cho tôi biết được như thế, tôi xin cảm tạ vô cùng và bồi tiền lên phi. 5.834

MỚI XUẤT BẢN :

SỔ-HỌC ĐỊA-DƯ

Đông-Pháp — Bắc-kỳ
Trung-kỳ — Nam-kỳ

Dùng trong các lớp Sơ-đẳng các trường Pháp-Việt nơi nhất là cho học-trò đi thi bằng Sơ-đẳng yếu-lược

PHẠM-HUY-LỤC Soạn

Có địa-đồ Đông-pháp toàn-thể và địa-đồ riêng từng xứ

Giá bán : 0$50 — Tiền cước : 0$20

Bán tại bản-quán và các hiệu sách

Le PARFUM des HUMANITÉS

(Sẻ-Kỷ THANH-HOA)

Soạn-giả : E. VAYRAC
Dịch-giả : NGUYỄN-VĂN-VĨNH

Tân chữ Tây và chữ Quốc-ngữ cỡ nhỏ, giá mỗi quyển . . . . 2$00
Chữ Tây riêng hoặc chữ Quốc-ngữ riêng, giá mỗi quyển 1.00
Ở nhà tính, xin đính thêm tiền cước gửi
Recommandé : 0$30 thêm 2$00
nữa 0$20 thêm 1$00

BÁN TẠI BẢN-QUÁN

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mỏ-neo,
15 phân-kinh
Mặt mỏ kim
có chữ đa-quang
BẢO-HÀNH 10 NĂM
Giá..... 14 $ 50
BÁN TẠI HIỆU:
A. PERROUD (Nhà xanh)
29, Phố Paul Bert, — HANOI
3011

Cải-lương Hí-viện

RẠP HÁT MỚI
42, Phố Hàng Bạc, Hanoi

SẮP SỬA DIỄN
KIM-VÂN-KIỀU
Hát cải cảo cải-lương

Tối thứ ba 17 Août
diễn
CON AI?
Cô tích thật hay thật buồn cười mà lại có ảnh-hưởng đến việc cúng-lễ tổ-tiên.

Tối thứ tư 18 Août
diễn
CÔNG RẮN CẮN GÀ NHÀ
Chỉ vì nuôi con nuôi mà sinh lắm sự tai hại. Tích này có 4 vai đào thanh văn rất hay!

Tối thứ năm 19 Août
diễn
ĐỨC MẪU THOÁI
Sự tích thật hay, ra trò thật khéo. Lúc hiền thành có đám rước rất nguy nga.

Thứ bảy này diễn lại
LÒNG NÀY AI TỎ?

NHẢY DỊP BẮC CAO
Không đâu có hiệu rẻ bằng

Hiện tôi vừa mới nhận được ở bên Tây gửi sang những món hàng sau này: Giấy gói rập để khỏe bao, cũng là các thứ *Bao gạo Bột Xanh, rọc Tím*, bao cổ, bao mới. Sếu số cổ. Hiệu tôi lại có bán các thứ: *Nước Hoa, Sáp Thơm* và *Bút Mũ* hiệu «BDAC». Nhân dịp giá tiền bạc tây cao, cho nên tôi mua được những thứ hàng trên này rẻ lắm. Se giá bây giờ với mấy tháng trước, thì mỗi đồng Bạc ba tôi 0 $ 25, vậy hãi giá được bảo nhiêu tôi xin hiện các quí-khách rõ cả. Quí-khách chiếu-cố đến mua hàng ở hiệu xin biết cho là sự thực, những xin mua ngay, kẻo cái dịp này chính là cái buổi mà những món hàng trên này bán chạy lắm. Kính cáo.

ĐỨC-LONG, 90, Rue des Pavillons-Noirs
(số 90, Phố Hàng Mã-Mây) Hanoi
3021

Mấy điều khuyên về cách đề-phòng bệnh đau mắt.

Quan Bác-Sỹ CASAUX, hiện bây giờ làm giám-đốc Nhà thương chữa mắt ở Hanoi, khi có đại hội-đồng bàn về các chứng bệnh xứ nóng tại Saigon năm 1913, đã nói rằng xứ Đông-dương là một xứ nhiều người lòa thứ nhất.

Quan Bác-Sỹ ấy lại nói rằng phần nhiều những mục-tật ấy cũng chỉ tại các chứng đau mắt thường mà sinh ra, nếu sớm biết chữa thì không đến nỗi nào.

Mà bệnh đau mắt lại là một bệnh người Annam mắc phải không biết bao nhiêu mà kể.

Vì thế cho nên phải tìm phương ngăn-ngừa bệnh ấy, và khi mới đỏ mắt, có nhứt mắt, đã phải chữa ngay; phải có một thứ thuốc đau mắt rất kiến hiệu là vì lẽ ấy.

Bản-hiệu đã đến tận quan danh-sư, mới nói đến trên kia xin một cái đơn để chế ra một vị thuốc đã rẻ tiền mà lại kiến hiệu mà tra vào mắt không đau. Thuốc chế theo đơn ấy chính là thuốc

COLLYRE JAUNE
selon formule du Docteur CASAUX
Hiệu bào chế CHASSAGNE
Lafon và Lacaze
bổ bằng bảo-chế đệ nhất bằng tại Đại-học-đường Paris, kế-nghiệp
Ở Hanoi: 26, Phố Paul-Bert, Hanoi

BẮC-GIANG

Cước. — Đêm hôm mùng hai ta vừa rồi, một đám cướp vào một nhà ở làng Tri-tân, tổng Cường ayu cướp mất chín đồng bạc và đồ đạc rồi lẻn thoát.

Việc ấy hiện còn đương tra xét.

Cuộc tự ý trợ quyên giúp cho tổn tây được tăng giá. — Notables et habitants huyện Lục-ngạn 2 614 f. Notables et habitants châu Sơn-động 2.295f. Notables et habitants tổng Mỹ-cầu 1.575f. Notables et habitants délégation Lục-nam 1.777f 50. Notables et habitants tổng Dao-quan 89f. Notables et habitants Lan-mậu 378f 25. Coupons échus des titres de rente 1e dont l'abandon a été fait par les communes du phủ de Lạng-giang et du huyện de Lục-ngạn 126.f 52. 2e) Titres de rente dont l'abandon a été fait par les communes du phủ de Lạng-giang et huyện de Lục-ngạn 1.046f. de rente.

QUẢNG YÊN

Cuộc tự ý trợ quyên giúp cho tổn tây được tăng giá. — MM. Vũ-Đại, tri-huyện 30f. Weizsmeyer, sur-brigadier d'interpellation 30f. Nguyễn Đồng, tri-huyện 10 f. 1 titre 4/5 de rentes Beaussac, sous-inspecteur G. I. 1 titre de 25f de rente. Vũ-Sáng, tri-huyện 1 titre de 4f. de rente et 4 coupons de 1f.

THÁI BÌNH

Sự lạc-quyên cứu những kẻ khó ở miền bị lụt. — Số trước đã đăng sót là: 1076 đồng. Nay lại tục đăng số tiền của Bà thương Hai và bà Tú Tường vì lòng sốt sắng tự đứng đi quyên được tất cả là 240 đồng rồi đệ trình quan Tuần-phủ giao lại cho hội.

Quý tính phương danh cảm tạ ông bà đã có lòng từ-thiện quyên giúp như sau này: Bà Thương Hai 100 đồng, bà Nguyễn thị Nhớn tức là bà Tú Tường 50 đồng; bà Nghị Mai 20 đồng bà Giáo Tài 10 đồng; hiệu Hòa-tịu-Long 10 đồng; hiệu Đức-Hợp 10 đồng, ông Lưu-tức-Y 10. Bảo-xương tức là bà Cau 10 đồng; hiệu Xuân-Hòa tức là bà Phó xuyên 10 đồng; ông Cả Lương 10 đồng; cụ cả Lương Bường 5 đồng, hiệu Nguyên cát Tường 5 đồng, hiệu Kwang-phúc-Tiến 5 đồng, ông cả Uyên 5 đồng; bà ấn Trần-đa-Du 5 đồng; hiệu Phúc-Xương 5 đồng, hiệu Nam-Ba 5 đồng, bà Han-Hòe 5 đồng; hiệu An-tạo-Viện 4 đồng, bà đại-Đốc 3 đồng, bà Phán Thăng 3 đồng; bà Hương-cai 3 đồng; bà Quản Cảnh 3 đồng; hiệu Phúc-an-Long 3 đồng; bà Đề-Tiên 2 đồng; bà Bang Cường 2 đồng; hiệu Quảng-Lợi 2 đồng; bà Thông-Ngọc 2 đồng; bà Thông-Thường 2 bà Giáo-Ân 2 đồng; hiệu Đức-Thắng 2 đồng; ông Bang Trường 2 đồng; hiệu Hiển-Ký 2 đồng; hiệu Thái-Hòa-Long 2 đồng; hiệu Tân-Hòa-Long 2 đồng; hiệu Lê Ích Tường 2 đồng; hiệu Gi hương-Long 2 đồng; hiệu Tường-Phát 2 đồng; bà Ấu-Tuân 3 đồng; hiệu Mỹ-Hợp 2 đồng; bà Tham lấn 3 đồng; hiệu Thái-Lai 1 đồng; bà cụ Bát 1 đồng; hiệu Đức-Uy 1 đồng; hiệu Quảng-an-Dương 1 đồng.

Hội-đồng xin cảm tạ hai bà và các ông bà đã có lòng quyên giúp.

VIỆC TRUNG-KỲ

HUẾ

Ban nghĩa hiệp hát giúp việc nữ-công. — Ngày 3 Août ban Nghĩa-hiệp cải-lương Saigon có hát giúp cho hội Nữ-công một đêm để lấy tiền giúp vào công quĩ của hội ấy.

Đêm ấy ban Nghĩa hiệp đã hết sức diễn một tấn tuồng rất đặc biệt, người đi xem cực đông. — Trước khi diễn kịch hội Nữ-công có đưa tờ quảng cáo mời các hàng quan lại và các nhà thân hào ở thành phố, đi đến đâu người ta cũng hoan nghênh tỏ ý rằng đi coi giúp hội Nữ-công ấy là một sự nghĩa vụ đối với một hội Nữ-công mới thành lập. Bởi thế mà đêm ấy thu được quá vài trăm bạc giúp vào công quĩ hội ấy, một sự tiền giúp như vậy thật là một điều nghĩa đáng ngợi khen.

Đáp lại cái thạnh tình ấy thì Ban phương phu nhơn đứng Nghĩa hiệp ban một bức trướng thêu câu sáu chữ em trong hội thêu ra, bức thêu ấy thêu đôi chim họa mi đứng trên nghành hoa đào có đề bốn chữ (Ấy đo mình hoạt) lấy cái ni ý mà cảm cái thạnh tình như thế thời đủ thấy cái tư cách của hội Nữ-công thật đã nhất khiết về công, nào có phải dùng cách ra bọn phiền phức mà không có thực hành đâu. Bởi vậy mà hội ấy càng ngày đã thấy thành đạt.

Người quan lại. — M. Phạm-đăng-Hòe, tá-lý bộ Lễ, nay thăng tùng sáu, nhưng sung.

M. Trần-doãn-Trạc, hành-tẩu bộ Hình, nay thăng viên-ngoại bộ Hộ, tạm sung M. Nguyễn-Gia.

M. Trần-đình-Châu, viên-ngoại bộ Hình, nay xin về giả một hạn 3 năm.

M. Võ-khắc-Triển, tri-phủ Tuyên-hóa tỉnh Hà-tĩnh, nay đổi vào tri-phủ Ái-nhơn thuộc tỉnh Bình-định.

M. Hà-phụng-Cang, thông-lại huyện Cẩm-thủy, tỉnh Thanh-hóa, nay đổi đi thông-lại châu Lương-chánh.

M. Hồ-Khương, nay bổ thông-lại phủ An-nhơn tỉnh Bình-định.

M. Nguyễn-hữu-Đàm, nay bổ thông-lại huyện Cẩm-thủy, tỉnh Thanh-hóa.

M. Bùi-Đồng, lý-trưởng Tuy-an, thuộc tỉnh Phú-yên, nay thăng phó-đội ở vệ Tả-tam ở Huế.

M. Nguyễn-Tăng, cựu-phẩm ở tỉnh Phú yên, nay đổi đi lại-mục phủ Tây-hòa.

M. Trương-đình-Hanh, lại-mục phủ Tây-hòa, nay về hưu được thăng hàm kinh-lịch.

M. Phạm-bá-Thuật, thừa-phái bộ Lại, nay đổi đi lại-mục phủ Tam-kỳ, thuộc tỉnh Quảng-nam.

M. Nguyễn-tương-Huy, lại-mục phủ Tam kỳ thuộc tỉnh Quảng-nam, nay thăng hàm kinh lịch hồi-hưu.

M. Nguyễn-tử-Bình, thông-lại châu Lương chánh tỉnh Thanh-hóa, nay đổi đi thông-lại phủ Đức-thọ, tỉnh Hà-tĩnh.

Học sinh ta ở Pháp. — M. Lê-hữu-Mậu là lệnh lang quan lang-trung hưu-trí Lê-hữu Hiệu, tòng học tại trường Trung-học ở Aix en-provence kỳ này mới đỗ tú-tài phần thứ-nhất.

THANH HÓA

Bệnh dịch tả. — Ở tỉnh ta từ khi nghe tin các thành phố như Nam-định Hanoi, Haiphong, v.v. bị bệnh tả chung ấy rất là không ít, thế mà thành phố ta nhờ về sự phòng bị của quan Chánh p-viện, ngài ở ngoài sở-tại thành phố phải tiền thuốc để trừ bịnh nguy hiểm ấy, nên thành phố ta nhờ đó mà được yên ổn, tuy rằng cũng có phát, song chỉ một vài người mà thôi. Còn như các nơi nhà quê phòng bị chưa kịp, nên ở về các phủ huyện đều có mắc phải cả; nhất là Sầm sơn thuộc hạt Quảng xương, người bị đau 32, chết 19 phủ Hoằng-Hóa 53 người, chết 47. May lại dẫn địa hạt phủ Đông-sơn là nơi gần thành phố ta có 2 km mới phát ra 5 người đều chết cả. Quan Chánh sở y viện đã phái hai toán khán hộ đến tận nơi tiêm thuốc cho nhân dân hạt ấy.

Còn trong thành phố ta nên biết rằng cứ thứ hai và thứ sáu từ 2 giờ rưỡi cho đến 4 giờ rưỡi, là tiêm thuốc phòng bịnh dịch cho tất cả mọi người ai chưa tiêm thì đến mà tiêm.

FAIFO (Quảng-yên)

Cuộc tự-ý trợ quyên giúp cho tổn tây được tăng giá. — MM. de Conchy, Ad cer services Civ. 50f. Haraud, sous-inspect G. I. 20f. Gradés et Gardes de la G. I. Tramy 87f.15 Lu-hồng-Tân, commerçant 102f.75. Habitants Tramy 56f 32. Mai-lang, propriétaire Faifo 25f. Phạm-Qui, cựu-phẩm 10f. Habitants huyện Hòa-vang 818f.50. Personnel indigène Tramy 8f. Habitants phủ Tam-kỳ 1078f. Walraven, planteur 107 f 50. Phước-xương-lợi, commerçant Faifo 720f. Hiệp-lợi 240f. Cao-miệp 240f. Điền-ký 124f. Habitants phủ Tam-kỳ 1296f. Hoàng-Yên, tri-huyện Đại-lộc 111f 85. Hoàng-Yên, tri-huyện (1 titre de rente) 6f. Nguyễn-văn-Vân délégué. Nguyễn-Đăng Hào-nhiệm, Hoàng-Mân dit Thịnh Hào-nhiêm, Lê-Lăng cửu-Nghị đình-Xang hương-mục, Hoàng-Thảo cựu-phẩm, Đỗ-xuân-Phong tri-huyện Duy-xuyên, Bà-Duy cultivateur mỗi vị quyên 222f 50. Habitants huyện Đại-lộc 934f 55). Habitants huyện Duy-Xuyên 62f. Personnel indigène des douanes Tam-kỳ et Hiệp hòa 121f 90. Tổn-thất Ký, tổng-đốc Quảng-nam 575f. Habitants Tramy 57f 50. Tổng cộng 38.197f.00

AI CÓ AUTO XIN NHỚ:

Hiệu Thanh-xuân-Nghĩa, 7, Rue du Chanvre, Hanoi, bán: các kiểu kính (Pare-brise d'auto), cái điện, cái tay, ruột ga, bông gió, cả Algérie để làm đệm auto, chai đựng nước máng và nước đá để di đường.

Biên viết thư lấy giá. 3.022

Dépuratif Ribal
Thuốc tẩy huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.

Giá tiền: **1 $ 30**

Pommade Ribal

Làm cho đỡ đau, trừ trùng độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.

Giá tiền: **0 $ 80**
BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ
L. BLANC
51, phố Paul-Bert. Hanoi
3008

TRẢ TIỀN BẰNG TEM (timbres)

Trình các ngài duyệt-báo rằng: phàm những số tiền quá hai hào (0 $ 20), trở lên, thì xin gửi bằng măng-đa (mandats-postes); chớ dùng gửi bằng timbres.

Những số tiền trong hai hào mà trả bằng timbres xin gửi bằng tem viễn thư (timbres-postes), từ thứ 0f.10 (0 $ 04) trở xuống; chớ dùng gửi bằng timbres-quittances, timbres-proportionnels hay là timbres de dimension.

KHÁCH SẠN
(CAFÉ - RESTAURANT TONKINOIS)
LÊ-VĂN-AN
Xí của nhà máy đèn
ANNAM QUINHON

Kính trình quí-khách,
Tôi mới mở nhà khách sạn rộng-rãi sạch-sẽ có đủ:
— Buồng ăn (cơm tây, cơm tây.....)
— Buồng ngủ (dường tây, dường Hồng-kông, nhà tắm.....)
— Nhà để xe và xe ô-tô cho thuê.....
Xin các ngài chiếu cố.
Đánh giấy thép thì đề: LEVANAN Quinhon
3063

Trung Bắc kỳ Lâm-sản Công-ty
(RỪNG BẢO-ĐẠI, RỪNG PHỐ-VỊ, RỪNG HẠ-CƯƠNG)
Chính sở tại Hanoi, 63, Phố hàng Bông
ĐIỆN THOẠI SỐ 150

CỦI, THAN,
GỖ LIM XANH HẠ-CƯƠNG, tất có tiếng, cả cây từ 7, tấc trở lên để làm cột nhà.
RỪNG, NỨA và các thứ lâm-sản nước Nam.
Có sưởng tại Đáp-cầu, Yên-viên, Đồ-xá.

TÔ-HỒNG-ANH
HIỆU MAY QUẦN ÁO TÂY
Có đủ các hàng dồi, vải trắng, vải đi, sipeng, laine, gabardine may quần áo mùa hè, của thứ vải mây chemises rất đẹp.
DƯỜNG FRANCIS GARNIER, SỐ 1 (TRÔNG RA MỒ HOÀN-KIẾM)

Từ khi bản-hiệu khai trương đến giờ, được các quí-khách tín-dùng nhiều lắm. Cái thịnh-tình ấy bản-hiệu rất lấy làm cảm tạ các ngài vô cùng. Hoàn đoán rằng hàng càng đắt thì bản-hiệu lại càng cố gắng sao cho được vừa lòng các ngài.
3060

MUỐN ĐỠ TỐN TIỀN

Muốn cho quần áo được trắng trẻo và thơm tho; Các ngài nên mua Savon «HIỆU ĐẦU THỎ» (Le Lapin) là một thứ xà-phòng rất tốt, không hao, đã nổi tiếng ở khắp cõi «Đông-pháp» này:

Ở Hanoi và các hiệu tạp-hóa lớn các tỉnh đều có bán.

Mua buôn xin hỏi Hiệu Đắc-Bằng, N° 72, phố hàng Bồ Hanoi.
Giấy nói số 341.

P. S. Xà-phòng hiệu «ĐẦU THỎ» này đã duyệt tại Tòa, bản-hiệu giữ độc-quyền, cấm không ai được làm giả.
3061

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Kính trình các quý khách biết rằng bản hội soạn những tích hát sau này toàn là tích hát chèo cổ có nhiều giọng chèo, làm đoạn thanh văn rất là êm ái và vui trò từ đầu đến cuối

Mời các quý khách chiếu cố đến nghe hát, trước mua vui, sau biết tài cho bạn hát mà các quý khách vẫn thường ngợi khen đã bao lâu nay.

Tối thứ ba 17 Août 1926
ANH THƯ TUYẾT HẬN
Tối thứ tư 18 Août 1926
KIM XUYẾN KỲ ÁN
Tối thứ năm 19 Août 1926
HIỀN NỮ NGỘ KỲ DUYÊN
Tối thứ sáu 20 Août
LƯU-BÌNH DƯƠNG-LỄ
Tối thứ bảy 21 Août
TÙNG ĐỒ NGỘ HIỆP SĨ
Tối chủ-nhật 22 Août 1926
HỮU CHÍ CẢNH THÀNH
3006

NHÀ BÁ-CHUỘNG
TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTES
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất: Santalol
chất: Salol
và chất: Uroformine
Giá 1 $ 50 một hộp

Tại hiệu CHARMEUSE
PHỐ LIÊN-TRÌ, SỐ 43, HÀ-NỘI
(Cuối đường hàng Kèn, bên tay phải, sau Hội-chợ)

CÓ BÁN:

Các thứ mũ đàn-ông, đàn-bà, trẻ-con; — tất Lụy, tất chân, khăn quàng cổ; — áo đàn-bà, con-gái; — tạp hóa; — giầy đàn-ông; — khăn bàn, khăn ăn, khăn mặt, khăn tắm, khăn giải giường; — các thứ vải; — áo sơ-mi đi lễ, người lớn, trẻ-con, áo sơ-mi cellular, áo-ngủ; — đồ chơi; — kẹo; — rượu *Champagne*; — nước-hoa; — vòng-hoa, vân vân.

»Hiệu «CHARMEUSE» **BÁN THEO GIÁ QUAN TIỀN TẤY RẤT RẺ.**
3064

LỆ ĐỔI CHỖ Ở
Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn báo-quán gửi cho nhỏ mới, thì gửi cho báo-quán nói giấy quán báo, chứng lại thế nào thì hiệu sở cũng vậy đấy, và gửi theo hai hào (0 $ 20) bằng tem thăng được đủ chi tiền giấy quán khác.
Kể ai không gửi tiền theo mà đổi chỗ ở báo-quán không phải nói nhiều lời.

Agents d'Annonces en Europe:
L. MAYENCE & Cie
9, Rue Tronchet, PARIS
19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKINOIS
Có từ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc về những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Các thứ rượu nho càng ngày càng thấy nhiều mãi ra, nhưng xét ra thì chỉ có thứ «*Tonique Tonkinois*» là có giá-trị hơn cả vì rượu ấy bao giờ làm cũng rất là cẩn-thận, đã từng được sắc chỉ của quốc-vương Đại-nam và Ai-lao ban khen.

Vậy như thế, thì các ngài cũng chỉ nên dùng thứ rượu ấy và nên nhớ kỹ lấy cái dấu hiệu của thứ rượu ấy.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2 $ 25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy giá bán lại dắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTES
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Xin xem kỹ các cáo-bạch của bản-hiệu ở trang thứ tư tờ báo này.
3031

Nhà Ba-chuông

TỨC LÀ HIỆU
Bảo-chế MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay hoạt cốt. Trị bệnh mất mỏi, khi người suy yếu, thần thể mỏi mệt gầy còm, hay ra mồ hôi hoặc ăn không ngon, ngủ không yên, làm cho hay lo nghĩ.

Ấy là:

THUỐC NƯỚC BỔ HUYẾT MÁU BỔ $ 0.60

RƯỢU BẠT-HẢ GET PIPPERMINT GET

rượu này uống để mát mẻ và mát khan tiếng.

SÁCH LUẬT

Quan phó Binh-lương, *A. Dejean de la Bâtie*, giáo-sư trường Cao-đẳng Đông-pháp, mới soạn một bộ luật sau này :

1° QUỐC-TẾ CÔNG-PHÁP (Droit international public) giá. 2$00
2° QUỐC-TẾ TƯ-PHÁP (Droit international privé) giá. 2.00
3° HÀNG-HẢI PHÁP-LỆ (Droit maritime) giá. 1.80
4° THƯƠNG-LUẬT HỌC (Droit commercial) giá. . . . 3.00

(Mỗi cuốn gửi đi cần tính, tính ngoài)

Bộ luật này, soạn toàn bằng chữ Pháp có

Bán tại hiệu-quán

CAO BÀ CÁC CÔ !

Có phuộn vải hàng lụa ai ơi !
TRỊ NHỌ KHÔNG CÓ MỌN-VỊ NÀO
tốt hay bằng thuốc hiệu

LA MAURESQUE

Tại tiệm thuốc ông LAFON và LACAZE và cùng các đại lý khắp Đông-dương.

Muốn có thuốc thật mới, xin cho có chữ Vve C. FERCOQ, Ch. ASNIÈRES (Seine) France in đỏ, mới thật.

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BẢO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Pépionate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính độ mấy dọt.

Giá tiền 0$90

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BẢO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh gió.

Mắc bệnh gió, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh gió, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

0$80 một ống sáu cachets

Rất thuốc bột

SUDOL

thi tác khắc tuyệt nọc

RÔM-SẢY

Lúc đang ngứa ngáy khó chịu được rắc thuốc Sudol thì thấy dễ chịu lạ thường, mà sau rôm-sẩy không mọc lên được nữa.

Thuốc này quý vô cùng, mà giá lại rẻ.

Một hộp lớn : 0$50

Bán tại hiệu Bảo-chế

CHASSAGNE

56 nhà 58, phố Tràng-tiền

HANOI

HOÀN-CẦU TIỆN DỤNG

Các ngài đóng giầy tây, giầy ta nên dùng « caoutchouc crêpe » đi rất nhẹ-nhàng và lại bền. Bản-hiệu mới nhận được hàng Mỹ gửi sang có đủ mùi đủ cỡ đóng giầy và các thứ đa dùng để đóng yên-ngựa, hòm da, va-li, cặp sách cùng các vật-dụng bằng da.

Bản-hiệu lại mới có các kiểu giầy mới, đem ta thành ca-ta-lo để kính-tặng.

Bản-hiệu chuyên chế các nghề này đã lâu năm, các ngài chiếu-cố đến đã biết, vậy bản-hiệu lại càng gắng sức cho xứng nghề thêm tinh-xảo, cho khỏi phụ lòng chiếu-cố của các ngài. Thật vậy, bản-hiệu không dám dùng lời quảng-cáo quá-đáng viển-vông mà không vừa ý các ngài.

GIANG-THỊNH
3.050 № 1, rue Jules-Ferry, HANOI.

Cách chế-tạo tối-tân của Pháp

HOTCHKISS

Một cái kiểu độc-nhất vô-song. — 12 mã-lực. — Về đường lịch-sự và về đường cơ-khí cũng hơn các kiểu có tiếng nhất thế-giới, mà lại hơn các kiểu khác về đắng giá rẻ và về sự tinh-vi của các lối chế-tạo Pháp.

Vừa có những tính-chất hay của các kiểu xe nhỏ và các kiểu xe lớn.

ĐÓ LÀ KIỂU XE :

« LE JUSTE MILIEU »

Xưởng xe ô-tô BOBILLOT

ĐÃ XUẤT BẢN RỒI :

QUYỂN THỨ NHẤT, QUYỂN THỨ NHÌ, QUYỂN THỨ BA VÀ THỨ TƯ, QUYỂN THỨ NĂM VÀ THỨ SÁU

« NHỮNG KẺ KHỐN NẠN »

(LES MISÉRABLES)

Soạn-giả: Victor Hugo
Dịch-giả: Nguyễn-văn-Vĩnh

VĂN PHÁP VÀ VĂN QUỐC-NGỮ ĐỐI NHAU

GIÁ BÁN: Quyển thứ 1, mỗi quyển. . . . . 0$50
— 2, — 0.45
— 3-4, — 0.85
— 5-6, — 0.45
Tiền cước gửi Recommandé, mỗi quyển 0.20
— cả 4 quyển gói làm một. 0.40

Quyển thứ ba và thứ tư đóng nhập một.
— năm — sáu —

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kê-nghiệp

Lập từ năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 89

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI :

ENO KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm về dàn bà ở cữ* . . . . . Một litre : 2$40
Trước khi ăn cơm uống một cốc con.

ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước.* Một chai : 1,25

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt.* Một chai : 1,25
Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh gió và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm* . . . . . Một chai : 1,25

GOUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều* . . . . . Một chai : 0,50

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thư về, bản-hiệu xin trả lời ngay
Tiền gửi hàng phiền người mua phải chịu

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

TẠI GIAN HÀNG BÁN NƯỚC HOA

EAU DE COLOGNE, essences diverses, lọ đẹp.	Một lít :	2$50
EAU DE COLOGNE ambrée « GRENOVILLE »,	Một lít :	4$95

TOUT PIVER

EAU DE COLOGNE « PIVER »	Một lít :	3$50
— — supéressence.	Một lít :	2$70
— — ambrée . .	Một lít :	3$60
PARFUMS « PIVER » vallée des Rois. .	Một lọ :	3$15
— Pompéia, Floramye, Azuréa, Trèfle Incarnat, Printanel.	Một lọ :	1$15
Phấn « PIVER », essences diverses. . .	Một hộp :	0$52
LOTIONS « PIVER » — . . .	Một lọ :	0$90

3005

IMPERATOR

SUPÉRIEUR-AUX ANIS

là

thứ Rượu Áp-sen

rất thơm ngon

UỐNG TIÊU-THỰC VÀ GIẢI-KHÁT

Bán tại L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haïphong, Hanoï, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha-trang, Đồng-hới, Thu-xá, Saïgon, Phnom-Penh.

3007

Dù các ngài đau dạ dày đến thế nào mặc lòng, hễ dùng :

Thuốc bột Saint André

thì sẽ thấy kiến hiệu tức thì.

Các sự đau đớn đã tiêu tán đi, các ngài lại được khỏe mạnh như thường.

Thuốc bột Saint André

lại chữa các bệnh như là :

Đau tỳ vị, bệnh dầy, bệnh ợ chua, vân vân...

Giá bán : 0$85 một lọ

Hỏi tại hiệu Bảo-chế

CHASSAGNE

59, Rue Paul Bert, Hanoï

3002

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BẢO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rắn, xưng đỏ dầy, đau đỏ dầy, ăn không ngon, ngủ không yên. Khó Mắn. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc :

Elixir Tridigestif

có các chất: Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai : 1$40

Có bán tại Nhà Ba-chuông, Hanoi

COLLYRE JAUNE

SELON LA FORMULE DU

DOCTEUR CASAUX

DIRECTEUR DE L'INSTITUT OPHTALMOLOGIQUE
PROFESSEUR A L'ÉCOLE DE MÉDECINE DE L'INDOCHINE

THUỐC CHỮA MẮT CỦA QUAN Y-KHOA BÁC-SĨ CASAUX

Giám-đốc nhà thương chữa mắt hàng Gà, Hanoi, đã kinh-nghiệm mà chế ra để chữa cho người Annam,

Kiến-hiệu lạ thường — Không sót
Đỡ lâu không hỏng — Rẻ tiền

Giá một lọ có cả ống nhỏ rọt . . . . . 0$90

ĐỘC-QUYỀN BÁN TẠI :

PHARMACIE CHASSAGNE

58, RUE PAUL-BERT, HANOI

3003

Thuốc mới bài, uống vào lỗ miệng, trị

BINH TIỄM LA

Uống thế khỏi chích thuốc

SIGMARGYL

(Laboratoire Chimiothérapique, 2, Place du Théâtre Français, PARIS, et toutes Pharmacies.)

TENTEZ LA FORTUNE

ouvrez lui votre porte

VỚI 1$ QUAN, QUÍ-KHÁCH CÓ THỂ ĐƯỢC

500.000 quan

Muốn được thế, thì mua

Một cái vé PANAMA có rút số

Mỗi vé quan tới đến rất về sau đúng làm 10 tháng mỗi tháng 20 quan, thêm như thế ngày 20 tháng 12 năm 1928 là xổ số lần cuối cùng. Thành ra mỗi vé quan này được một số vé được dự ngay cuộc rút số 20 cho đến khi số mình được trúng thì thôi. Mỗi PHIẾU PANAMA được trúng thì được tiền là 500.000 quan, 1.000 quan, hay là vé sau cũng được hoàn lại 100 quan.

Thật là một sự ắt đành rất chắc chắn và lời nhiều

Có đến 200 triệu quan về số được trúng số

Mỗi kỳ số sẽ có các ngài tại nhận được bản kê những số trúng không mất tiền. Mỗi năm có 4 kỳ số về vào những ngày :

15 FÉVRIER, 15 MAI, 15 AOUT và 15 NOVEMBRE

Muốn dự cuộc số số thì xin gửi ngay 15 quan đến nhà

BANQUE NOUVELLE, 8, Rue Papère, MARSEILLE (France)

3046

Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn

Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN